

Dopady odměňování společníků s.r.o. ve vazbě na výši starobního důchodu

Diplomová práce

Vedoucí práce:

Ing. Milena Otavová, Ph.D.

Bc. Lenka Holíková

Brno 2017

Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí mé diplomové práce Ing. Mileně Otavové, Ph.D. za odborné vedení, poskytnuté rady v průběhu zpracování práce, ale především za její vždy vstřícné jednání a milý přístup.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci: **Dopady odměňování společníků s.r.o. ve vazbě na výši starobního důchodu** vypracoval/a samostatně a veškeré použité prameny a informace jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s platnou *Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací*.

Jsem si vědom/a, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 Autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity o tom, že předmetná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne 17. května 2017

Abstract

Holíková, L. The impacts of remunerating the limited partners of a limited liability companies in connection with receiving an old age pension. Diploma thesis. Brno: Mendel University, 2017.

The thesis deals with remunerations of the limited partners of limited liability companies and the influence of this action on both the current and the future income of the limited partner. For each type of remuneration, with regard to different levels of incomes, a current levy is observed. The influence on the future incomes is determined by the level of the old age pension which is acquired by the limited partner – depending on the chosen the remuneration type – from the state budget. The outcomes are gained from model examples which are supposed to serve as an overview of all the possibilities of remuneration, including their combinations. The results deal with the impacts of every type of remuneration on the state budget as well.

A part of the thesis is focused on a comparison of incomes of the limited partners and incomes of self-employed people. The differences are seen from both the level of taxation and the amount of the old age pension point of view and are aimed at social insurance. The impact on the state budget is added as well.

Keywords

Remuneration, limited partner, limited liability company, levy, old age pension, state budget, self-employed person, social insurance

Abstrakt

Holíková, L. Dopady odměňování společníků s.r.o. ve vazbě na výši starobního důchodu. Diplomová práce. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2017.

Práce se zabývá problematikou odměňování společníků s.r.o. a vlivy na současnou a budoucí výši příjmů společníka. U jednotlivých variant odměňování, s ohledem na různé výše příjmů, je z hlediska současného pohledu sledováno odvodové zatížení. Vliv na budoucí příjem je určován na základě výše starobního důchodu, který společník při dané formě odměňování získá ze státního rozpočtu. Výsledky jsou získány z modelových příkladů, které se zaměřují na všechny možnosti odměňování, i na jejich kombinace. Výsledky práce taktéž zahrnují dopady, které bude mít volba typu odměňování na státní rozpočet.

Dílčí část práce je zaměřena na komparaci příjmů společníků s.r.o. a příjmů OSVČ. Odlišnosti jsou sledovány z hlediska daňového zatížení i výše starobních důchodů, a to se zaměřením na sociální pojištění. Výsledky práce jsou taktéž doplněny o dopady na státní rozpočet.

Klíčová slova

Odměňování, společník, společnost s ručením omezeným, odvodové zatížení, starobní důchod, státní rozpočet, osoby samostatně výdělečně činné, sociální pojištění

Obsah

1	Úvod	11
2	Cíl práce a metodika	13
2.1	Cíl práce.....	13
2.2	Metodika.....	13
3	Formy odměňování společníků s.r.o.	15
3.1	Příjmy ze závislé činnosti.....	15
3.1.1	Pracovněprávní vztah.....	15
3.1.2	Obchodněprávní vztah.....	16
3.2	Příjmy z podnikání.....	17
3.3	Podíly na zisku.....	18
4	Odměňování společníků v rámci zemí V4	21
4.1	Maďarsko.....	21
4.2	Polsko.....	22
4.3	Slovensko.....	23
4.4	Shrnutí.....	25
5	Možnosti zabezpečení na stáří	27
5.1	Možnosti zabezpečované státem.....	27
5.1.1	I. pilíř.....	27
5.1.2	II. pilíř.....	33
5.1.3	III. pilíř.....	35
5.2	Vlastní spoření na stáří.....	39
5.2.1	Stavební spoření.....	40
5.2.2	Životní pojištění.....	40
5.2.3	Podílové fondy.....	41
5.2.4	Investice do nemovitosti.....	41
5.2.5	Investice do zlata.....	42
5.2.6	Zaměstnanecké fondy.....	42

6	Podnikání OSVČ a odvody	44
7	Modelové příklady	47
7.1	Předpoklady.....	47
7.2	Představení modelů.....	48
7.3	Model 1	49
7.4	Model 2	51
7.5	Model 3	52
7.6	Model 4	55
7.7	Model 5	57
7.8	Model 6.....	59
7.9	OSVČ	62
8	Výsledky	67
9	Diskuse a závěr	73
10	Literatura	77
11	Seznam obrázků	82
12	Seznam tabulek	83
13	Seznam zkratk	86

1 Úvod

Společnost s ručením omezeným existuje v naší legislativě už od roku 1918, kdy jsme tuto právní úpravu převzali z práva tehdejšího Rakouska-Uherska. Její úplné počátky však nalezneme na území Německa. Existence společnosti však od doby svého zavedení na našem území není samozřejmostí. Mezi roky 1950 - 1990 byla tato právní forma podnikání zrušena a při jejím znovuzavedení v roce 1990 a dále byla legislativa oproti původnímu znění zákona pozměněna, čímž přinesla do systému více nedostatků (Dvořák, 2014, s. 4). Od té doby prošla právní úprava s.r.o. mnoha novelami. Jednou z největších novel posledních let byl převod úpravy všech obchodních společností z obchodního zákoníku do nového zákona o obchodních korporacích, s účinností od roku 2014.

Podle internetového serveru Hospodářských novin (2016) existovalo v roce 2015 v České republice zhruba 400 000 společností s ručením omezeným, což odpovídá 94 % všech společností evidovaných na našem území. Proto je potřeba, aby se systém neustále zdokonaloval a zjednodušoval tak nejen celou strukturu jako celek, ale i jeho drobné nedostatky.

V posledních letech se naše společnost velmi rychle rozvíjí a na jednotlivce jsou kladeny stále vyšší a vyšší nároky. Lepší sociální postavení se odvíjí podle míry bohatství, které vlastníme. Každý z nás se tedy snaží, aby si vydělal či jinak obstaral dostatečné množství peněz a majetku a aby tak držel se soudobou společností krok. I to může být důvodem neustále rostoucího množství podnikatelů a zakládaných osobních či kapitálových společností. Jejich společníci pak řeší jak si ze společnosti získat zpět peněžní prostředky a zaplatit při tom co nejnižší nepopulární daně či jiné odvody ze svých příjmů. Takový názor k placení daní zaujímá většina obyvatel České republiky, ale není to tak ve všech státech samozřejmé. Nejlépe se k této problematice staví obyvatelé v zemích Skandinávie, tedy v Dánsku, Švédsku a Finsku. Zde platí ze svých příjmů obyvatelé velmi vysoký procentuální podíl do veřejných rozpočtů, ale velmi vyspělý sociální systém jim v případě potřeb umožní čerpání sociálních dávek, které dostatečně pokryjí potřebné životní náklady. V našich podmínkách již však následné vysoké čerpání ze sociálního systému není i přes vysoké odvodové povinnosti standardní a životní úroveň v důchodu klesá o poměrně velké procento. Navíc nestabilita celého systému vzhledem k neustálým změnám postojů politiků a zjevné neudržitelnosti systému do budoucna nenapomáhá k pozitivnímu vnímání placení daní nebo odvodů na sociální či zdravotní pojištění občany naší země.

Vzhledem k postojům obyvatel k odvodům se tedy většina lidí orientuje na to, jak získat v současné chvíli co nejvíce finančních prostředků. Zapomíná se však na druhý úhel pohledu, a to na problematiku dopadů současných rozhodnutí na budoucnost. Ve stáří, kdy již často nelze získávat finanční prostředky na živobytí prací, najednou člověk zjistí, že během života odváděl do systému jen velmi málo prostředků, které se mu pro výpočet dávek na starobní důchod započítávaly a peníze navíc, které člověku během pracovního života díky nízkým odvodům zů-

stávaly, jsou všechny beznadějně spotřebovány, aniž by byla dostatečná část z nich uložena na nějaký typ osobního spoření na důchod.

Téma zkoumání současného rozhodování a jeho vlivu na budoucí život tedy je důležitou součástí života každého člověka a nerespektování této problematiky může vést v budoucnu k velkým problémům s chudobou, které se prolíná také do sociálního postavení člověka a důstojného způsobu dožití. Právě situace v oblasti činnosti společníků s.r.o. je v posledních letech poměrně diskutovanou tematikou. Společníci jsou jednou ze skupin, která je nízkým starobním důchodem ve stáří ohrožena, a to v závislosti na volbě typu a způsobu odměňování. Proto je vhodné zjišťovat, jaké může mít současné rozhodnutí vliv na budoucnost a jak se na tuto situaci připravit.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem této diplomové práce je navrhnout vhodné způsoby odměňování společníka společnosti s ručením omezeným za jeho práci pro firmu, a to z hlediska propojení současných a navazujících budoucích dopadů na výši jeho příjmu v období čerpání starobního důchodu. Daňové podmínky, včetně všech souvisejících odvodových povinností za společnost i společníka jako fyzickou osobu, mají u jednotlivých forem odměn vliv na skutečnou výši současných i budoucích příjmů. Cílem této diplomové práce je tedy stanovení těchto dopadů, a to včetně vlivů na státní rozpočet.

V rámci dílčího cíle se zaměřím na situaci podnikání osob samostatně výdělečně činných a na jejich specifické možnosti při výpočtu a stanovení výsledné daňové povinnosti a odvodů, převážně s hlubším pohledem na sociální pojištění. Také u těchto osob posoudím jaký vliv má volba způsobu podnikání a vykazování příjmů a výdajů na jejich současný výdělek, ale i budoucí příjem čerpaný ze státního sociálního systému ve starobním důchodu.

2.2 Metodika

Pro splnění hlavního cíle bude nejprve provedena analýza dostupné literatury, která se zabývá jak daňovými tématy využitelnými pro společnost s ručením omezeným a její společníky, tak i literatury sledující aktuální dění v oblasti sociálního pojištění či knihami zabývajícími se společnostmi s ručením omezeným jako celek. Výsledkem rozboru bude soupis možností odměňování společníků společnosti s ručením omezeným, které jsou využitelné v rámci aktuální legislativy České republiky.

Doplnění pohledu na daňové a odvodové podmínky aplikované na různé druhy příjmů společníků s.r.o. bude provedeno následným rozбором aktuální situace také v zemích, které jsou České republice podobné. Státy, jejichž daňové systémy budou podrobeny analýze, budou vybrány na základě podobnosti systému aplikovaného na našem území, ať už se jedná o podobnost ekonomickou, historickou či politickou. Výběr bude tedy zahrnovat země tzv. Visegrádské skupiny, kterou kromě České republiky tvoří Maďarsko, Polsko a Slovensko. Získané údaje budou následně shrnuty do přehledných tabulek pro rychlou orientaci a možnost jednoduchého srovnání daňových systémů jednotlivých zemí.

Práce bude pokračovat představením forem zabezpečení na stáří. Postupováno bude nejprve přehledem možností, jejichž chod zabezpečuje stát. Převahu bude v této části práce tvořit analýza aktuálních postupů aplikovaných na výpočet státního starobního důchodu v rámci I. pilíře důchodového systému, ze které následně vytvořím přehledný příklad výpočtu této dávky. V druhé fázi budou představeny

možnosti, které může každý obyvatel České republiky využít jako doplněk spoření ke státnímu důchodu či celkové vlastní spoření na stáří.

Poslední fází teoretické části práce bude zpracování pohledu na problematiku rozdílnosti výpočtů daňové povinnosti a odvodů na sociální a zdravotní pojištění osob samostatně výdělečně činných, což je součástí dílčího cíle práce. Pohled bude doplněn o možné problémy, které mohou v rámci tohoto typu zdaňování a odvodů nastat.

Práce bude pokračovat modelací různých typů a výší odměňování společníka společnosti s ručením omezeným. Jako základ pro modelové příklady budou nejprve stanoveny předpoklady, které zajistí stejné podmínky u všech modelových situací. U každého z modelů bude kladen důraz na stanovení procentuálního odvodového zatížení, které bude prvním výsledkem pro stanovení volby optimální varianty. V druhém kroku bude pokračováno výpočtem starobního důchodu, který bude společník za daných okolností pobírat. Na základě komparace výsledků a následné indukce bude vybrána optimální varianta k odměnění společníka s.r.o. tak, aby pro něj byla výhodná jak z pohledu výše odvodů v průběhu pracovního života, tak i z pohledu přiměřené výše jeho následného starobního důchodu. Pohled na modely bude doplněn taktéž výpočtem dopadu, který má zvolená varianta na státní rozpočet v rámci důchodového systému země. Do výpočtu budou vstupovat v rámci příjmů prostředky odvedené skrze součást sociálního pojištění na důchodovou složku pojištění a v rámci výdajů pak pobíraný vypočítaný důchod vyplácený společníkovi.

V rámci dílčího cíle bude provedeno modelování příkladů, kdy ohodnocení společníka v rámci mzdy bude nahrazeno vlastním podnikáním osoby na živnostenské oprávnění. Modely budou provedeny na základě stejných výší odměn (ve výši osobních nákladů), kterou však nyní bude OSVČ společnosti fakturovat, aby bylo následně možné provést komparaci míry zdanění u jednotlivých modelových variant. Z výsledků se následně stanoví, která z modelových situací je pro OSVČ nejvhodnější variantou z hlediska daňové zátěže, ale i následné výše starobního důchodu. I v těchto doplňkových modelech bude věnována pozornost stanovení celkových celoživotních příjmů a výdajů, které ovlivňují státní rozpočet prostřednictvím odvodů na důchodové pojištění a následné výplaty dávek starobního důchodu.

Doplnění všech modelových situací bude doprovázeno výpočtem dodatečné částky, kterou si modelová osoba bude muset spořit v průběhu pracovních let, aby v budoucnu dosáhla, společně se státním starobním důchodem, na stanovenou hranici příjmů, a to na základě vzorců spojujících výpočet současné a budoucí hodnoty anuity.

Závěrem bude na základě syntézy provedeno shrnutí výsledné optimální varianty v ucelený výstup.

3 Formy odměňování společníků s.r.o.

Práce společníků v s.r.o. je zodpovědná činnost a jejich úkolem je řízení společnosti. Mezi činnosti valné hromady společníků patří dle § 190 odst. 2 Zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZOK) například rozhodování o společenské smlouvě, změnách základního kapitálu, volba a odvolání jednatelů společnosti, schvalování účetních závěrek, apod.

Naopak pozice statutárního orgánu, tedy jednatele, vyžaduje v podstatě běžné řízení celé společnosti včetně odpovědnosti za vedení účetnictví a dalších souvisejících povinností. Řízení společnosti jednatelem upravuje § 195 ZOK, který říká, že jednatelem přísluší obchodní vedení společnosti. Vychopeň (2016, s. 126) však upozorňuje, že tento termín není v zákoně dále vysvětlen. Odkazuje tedy proto na rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 479/2003, dle kterého se za vedení společnosti považuje řízení společnosti a rozhodování o podnikatelských záměrech. Ve společenské smlouvě může být za činnost jednatelů sjednána odměna, ať už jednorázová či pravidelná, ale své povinnosti mohou vykonávat i bezplatně. Funkce jednatele však nikdy nesmí být vykonávána jako pracovněprávní vztah, protože nesplňuje znaky závislé práce vyjmenované § 2 Zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů. Zejména se pak jedná o porušení vztahu nadřízenosti a podřízenosti a také vykonávání práce na základě pokynů zaměstnavatele. Jednatel však může vykonávat pro společnost jinou činnost, která již může být založena na základě běžné pracovní smlouvy.

3.1 Příjmy ze závislé činnosti

Mezi odměny společníků, které jsou zdaňovány jako příjmy ze závislé činnosti podle § 6 odst. 1 písm. a) a b) Zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen ZDP), se řadí příjmy z pracovněprávního a obchodněprávního vztahu. Rozdíl ve zdanění a odvodech na sociální a zdravotní pojištění zde ale nenalezneme. Odlišnosti spočívají pouze v naplnění znaků závislé práce, a s tím spojená závislost činnosti na zákoníku práce. Hranice mezi rozlišením pracovněprávního a obchodněprávního vztahu však může být velice nejasná. Běhounek (2014, s. 143) uvádí například rozsudek Soudního dvora EU č. C-232/09 z roku 2010, kdy soud rozhodoval o tom, zda v daném případě má společnice práva zaměstnance či nikoliv. Související výklad tohoto rozsudku však přinesl, že rozhodování o formě odměny závisí také na počtu dalších osob podílejících se na řízení společnosti.

3.1.1 Pracovněprávní vztah

Společníkovi s.r.o. je dle Sineckého (2016) umožněno uzavřít se společností běžnou pracovní smlouvu. Aby však byly splněny podmínky závislé práce, musí ve společnosti být ještě nějaká osoba (společník nebo jednatel), které by se společ-

ník zodpovídal. Tímto bude splněna podmínka vztahu nadřízenosti a podřízenosti a nic nebrání výplatě peněz ze společnosti tímto způsobem.

Zdaňování a odvody z pracovněprávního vztahu se počítají z tzv. superhrubé mzdy, tedy mzdy navýšené o zdravotní a sociální pojištění zaměstnavatele. Celkově se tedy hrubá mzda navýšuje o 34 % - 9 % na zdravotní pojištění a 25 % na sociální pojištění. Z vypočítané superhrubé mzdy, která se zaokrouhlí na celé stokoruny nahoru, se stanoví 15% daň. Tu je možné dále ponížít o částky slev na dani, které se mohou odčítat na měsíční bázi a výsledná daň se pak spolu s odvody na sociální (6,5 %) a zdravotní (4,5 %) pojištění odečte od hrubé mzdy ke zjištění čistého výdělku zaměstnance. Roční vyúčtování daně pak probíhá na základě tzv. ročního zúčtování daně či ve vlastním daňovém přiznání podávaném zaměstnancem. Brychta (2015, s. 74) však upozorňuje, že za příjem, které ještě patří do ročního zúčtování či daňového přiznání příslušného roku, je příjem vyplacený až do 31. 1. následujícího roku.

Z pohledu firmy jsou náklady vynaložené na mzdy a odvody na sociální a zdravotní pojištění za společnost daňově uznatelným nákladem. Pojistné je však daňově uznatelné pouze v případě, že bylo zaplacené nejpozději do 31. 1. následujícího roku, jestliže je zdaňovacím obdobím kalendářní rok. Toto ustanovení vyplývá z § 24 odst. 2 písm. f) ZDP. Výběr pojistného na sociální zabezpečení je limitován určitým stropem, tzv. maximálním vyměřovacím základem. Jestliže za jedno zdaňovací období překročí příjem 48-násobek průměrné mzdy, tedy pro rok 2017 částku 1 355 136 Kč (ČSSZ, 2016A), tak po překročení této hranice již osoba nebude dále odvádět sociální pojištění. Toto ustanovení může být využito často právě u společníků, jejichž příjmy mohou být i poměrně vysoké. Zde tedy nalzáme určitou úlevu a i na základě této informací se dá optimalizovat. Naopak však působí solidární zvýšení daně, které je po překročení limitu 48-násobku průměrné mzdy potřeba z příjmů odvádět navíc.

3.1.2 Obchodněprávní vztah

O příjem ze závislé činnosti konané na základě obchodněprávního vztahu se jedná v případě, že je ve vedení společnosti pouze jedna osoba, která je zároveň společníkem, jednatelem a případně i jediným zaměstnancem. V tomto případě není splněn vztah nadřízenosti a podřízenosti, protože ve společnosti nefiguruje žádná jiná osoba. Zde tedy není možné uzavřít běžnou pracovní smlouvu, ale dle odborníků, například Sineckého (2016) a Běhounka (2016), by měl společník uzavřít se společností smlouvu o příkazu.

Zdanění této formy je rozděleno do dvou pásem. Jestliže měsíční odměna společníka nepřesahuje 2 499 Kč, jedná se o tzv. práce malého rozsahu a společník (i společnost) odvede pouze zdravotní pojištění. Zdravotní pojištění bude odvedeno vždy a z jakéhokoliv příjmu společníka s.r.o. zdaňovaného v rámci § 6 ZDP, protože pokud je příjem zdaňován podle tohoto ustanovení, bude se (bez ohledu na uzavřenou smlouvu společníka se společností) považovat společník za zaměstnance. V tomto je podle Šubrta (2016, s. 369) výhoda, protože každý takový příjem založí společníkovi účast na zdravotním pojištění a jemu tak odpadá starost

o placení zdravotního pojištění jako samoplátce. Otavová (2010) však upozorňuje, že pokud nebude dosaženo limitu na sociální pojištění, bude se měnit i procentuální výše superhrubé mzdy, která je základem pro následující výši odvodu daně z příjmů - z původních 134 % (navýšení o sociální a zdravotní pojištění za zaměstnavatele) na pouhých 109 % (navýšení pouze o zdravotní pojištění). V případě odměny vyšší než 2 499 Kč by pak odměna podléhala odvodům na sociální i zdravotní pojištění stejně jako v případě běžné mzdy a i výpočet daně z příjmů bude stejný jako u běžného zaměstnance.

Daňová uznatelnost nákladů firmy z této formy odměňování je stejná jako v případě běžné pracovní smlouvy. Daňově uznat si tedy společnost může jak náklady na odměnu, tak i odvody, při splnění dané podmínky ZDP.

3.2 Příjmy z podnikání

Děrgel (2007) s ohledem na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (spisová značka 7 Afs 164/2005) poukazuje na to, že každý příjem z práce společníka v s.r.o. by měl být zdaňován v rámci § 6 ZDP a tedy nelze příjmy vykazovat v rámci příjmů z podnikání v § 7 ZDP. Společníci však na rozdíl od jednatelů nemají zákaz konkurence a mohou vykonávat činnosti stejné jako příslušná společnost. Dle mého názoru by tedy mělo být možné, aby společník vykonával pro společnost práci a následně ji firmě vyfakturoval. Je však na prokázání společníka, aby příslušnému úřadu dostatečně doložil, že pracuje sám, na svých zařízeních, pro více odběratelů a nejedná na příkazy plátce. Problém však nastává v situaci, kdy finanční úřad zahájí kontrolu. V takovém případě se budou pracovníci finančního úřadu řídit judikaturou, a jestliže najdou znaky činnosti společníka ve svém soukromém podnikání s fakturací pro společnost, dodání společníkovi všechny odvody, které měl odvést v případě, že by pro společnost pracoval na základě § 6 ZDP. Proto je tedy vhodné fakturací řešit pouze takové činnosti, které nejsou v souladu s funkcí společníka, a jedná se o podnikání v jiném oboru. V takovém případě již je vše v pořádku a problém s finančním úřadem by neměl nastat.

Zdanění této formy činnosti pak probíhá až na roční bázi. Ve svém daňovém přiznání společník uvádí výši svých příjmů a výdajů vynaložených na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Výdaje lze uplatňovat buď ve skutečné výši či paušálním procentem z příjmů. Ze zjištěného základu daně je pak vypočtena 15% daň z příjmů. Během roku tedy společník platí jen případné zálohy na daň, a to dle výše daňové povinnosti v předcházejícím zdaňovacím období. Na měsíční bázi však musí odvádět alespoň minimální výše záloh na sociální a zdravotní pojištění OSVČ. Ženíšková (2016, s. 79) ale poukazuje, že si OSVČ mohou určovat výši měsíčního vyměřovacího základu, ale vždy musí platit zálohy alespoň v minimální výši nebo zálohy stanovené na základě přehledu z minulého roku. Po skončení roku se pak provede zúčtování daně v rámci daňového přiznání a zúčtování sociálního a zdravotního pojištění v rámci přehledů pro příslušné správní orgány.

Náklad, který společnost vykáže na základě přijaté faktury, si pak firma dle povahy přijatého zboží či služby uplatní do svých daňových nákladů a poníží tak svůj daňový základ a následně i výši daňové povinnosti.

3.3 Podíly na zisku

Dalším způsobem odměňování společníka je podíl na zisku. Jedná se však o velmi proměnlivou variantu odměňování. Rozhodování o rozdělení podílů na zisku má ve své pravomoci valná hromada. Dle Běhouneka (2014, str. 94) jsou v ZOK podmínky, za kterých je možné společníkům podíly přiznat, zpracovány poměrně nepřehledně. Je potřeba totiž sledovat nejen podmínky specifické pro společnost s ručením omezeným, ale také pro všechny obchodní korporace jako celek. Pokud by totiž dané podmínky splněny nebyly, museli by společníci vrátit již vyplacené podíly, avšak ZDP neupravuje též vrácení již odvedené srážkové daně.

Pro schválení výše podílu na zisku je potřeba mít nejprve schválenou účetní závěrku. Termíny pro účetní závěrku jsou v podstatě upraveny v ZDP, protože účetní závěrka je podmínkou vytvoření a odevzdání řádného daňového přiznání k dani z příjmů právnických osob. Základní termín je tedy do 1. 4. následujícího roku a druhý možný termín je do 1. 7. následujícího roku, a to v případě, že firma podléhá auditu nebo její daňové přiznání odkládá daňový poradce. ZOK však neurčuje termín, do kdy by se měla konat valná hromada, která se bude zabývat rozdělováním zisku. Běhounek (2014, s. 97) však odkazuje na výroky Nejvyššího soudu, které říkají, že o výplatě podílu na zisku by mělo být rozhodnuto nejpozději při schvalování účetní závěrky, tedy nejpozději 30. 6. následujícího roku. V té době by již měly být dostupné všechny informace potřebné k rozhodnutí a i časový horizont je dostatečně dlouhý, aby bylo možné se na takové rozhodnutí připravit a uskutečnit ho. Autor s tímto ale nesouhlasí a myslí si, že je možné o výplatě podílů rozhodnout kdykoliv. Jestliže se nestihne termín do konce roku, přeúčtuje se zůstatek na účtu 431 - Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení na účet nerozděleného zisku minulých let a i potom lze o výplatě podílů rozhodnout.

ZOK však limituje výplatu podílů na zisku (i případných záloh na podíl na zisku), takže společník nemůže vždy stoprocentně spoléhat na to, že mu bude podíl vyplacen. Dle § 40 ZOK musí být při rozhodování o výplatě podílů proveden test insolvence, tedy musí se zjistit, jestli by výplata podílů nedostala podnik do existenčních problémů a nepřivodila její insolvenční situaci. Tyto parametry se sledují jak k datu účetní závěrky, tedy zpravidla k poslednímu dni v roce, za který se podíly na zisku mají vyplácet, tak i k datu výplaty podílů. Druhou podmínku upravuje § 161 odst. 4 ZOK, který ustanovuje, že rozdělovaná částka nesmí převyšovat hospodářský výsledek vykázaný za poslední ukončené účetní období navýšený o nerozdělený zisk z minulých let a ponížený o ztráty minulých let. Od takto vypočítané částky se odečtou taktéž přírůstky do rezervních či jiných fondů, které je společnost povinna v rámci zákonných ustanovení či na základě společenské smlouvy tvořit. ZOK však přinesl i pozitivní změnu pro společníky, na kterou poukazuje Hejda (2014, s. 76). Jedná se o to, že v dřívějším Obchodním zákoníku bylo ustanove-

no, že podíly na zisku, které nebyly vyplaceny v souladu s právními předpisy, musí být společníkem vráceny na účet společnosti. Současný ZOK však již toto ustanovení velmi zmírnil a říká, že povinnost společníka vrátit už vyplacený podíl na zisku existuje pouze v případě, pokud byl vyplacen záměrně ve větší výši. Pokud však společník nemohl vědět o tom, že je mu vyplácena špatná výše podílu na zisku, již nic nevrací. Odpovědnost za správnou výši vykázaného výsledku hospodaření a ostatních ukazatelů důležitých pro rozhodnutí o výplatě podílů má na svých bedrech statutární orgán, tedy jednatelé.

V dřívější právní úpravě bylo možné za jedno zdaňovací období vyplatit pouze jedenkrát podíl na zisku, a to až po konci roku, kdy byly známy veškeré výsledky. Současná legislativa (od roku 2014) však již umožňuje i výplatu záloh na podíl na zisku v průběhu účetního období. Společník tedy nemusí čekat celý rok na získání této formy odměny, ale může mu být libovolně vyplácena i tato záloha. Aby však nebylo této možnosti zneužíváno, ZOK v § 40 odst. 2 stanovuje podmínky pro tuto výplatu:

1. musí být sestavena mezitímní účetní závěrka, ze které je zjevné, že společnost má dostatek finančních prostředků na výplatu záloh, aniž by byla ohrožena životnost firmy
2. suma vyplacených záloh nesmí přesahovat součet výsledku hospodaření sledovaného účetního období, nerozděleného zisku minulých let a ostatních fondů tvořených ze zisku, ponížený o neuhrazenou ztrátu minulých let
3. výplata záloh nesmí probíhat z prostředků rezervních fondů, které jsou tvořeny za jiným účelem než výplaty zisku, a ani z vlastních zdrojů společnosti, které jsou účelové.

Od 1. 1. 2016 jsou nově výplaty záloh i podílů na zisku omezeny též Zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů v § 28 odst. 7. Ten upravuje, že podíly na zisku nesmí být vyplaceny, pokud je v aktivech společnosti vykázána položka náklady na vývoj. Dle Pilařové (2016, s. 139) se ale nejedná o náklady na výzkum. Tuto podmínku nemusí firma brát v potaz pouze, pokud disponibilní zdroje, ze kterých by měly být podíly na zisku vypláceny a nerozdělený zisk minulých let převyšují (nebo jsou alespoň rovny) hodnotu neodepsané části této položky aktiv. Vychopeň (2016, s. 176) ale upozorňuje na nejasnost pojmu náklady na vývoj, který účetní předpisy dále nedefinují.

Podíly na zisku podléhají srážkové dani ve výši 15 %. Tato daň musí být odvedena do 3 měsíců po rozhodnutí valné hromady, kde bylo o výplatě podílů na zisku rozhodnuto. Srážková daň je konečná a společník už neuvádí tento příjem do svého daňového přiznání (dostane příjem již v čisté výši, tedy 85 %). Příjem z podílů na zisku nepodléhá odvodům na sociální a zdravotní pojištění, čímž se stává méně odvodově zatíženou formou příjmu. Společník však v případě volby pouze této formy odměňování musí myslet na to, že z tohoto titulu není zdravotně pojištěn. Bude se tedy muset registrovat na své zdravotní pojišťovně jako samoplátce (či tzv. osoba bez zdanitelných příjmů) a odvádět měsíčně 13,5 % z minimální mzdy. Pro rok 2017 je výše minimální mzdy 11 000 Kč, a tedy výše odvodů na zdravotní

pojištění bude ve výši 1 485 Kč měsíčně. V případě kombinace příjmů plynoucích společníkovi, kdy alespoň jeden (například z pracovněprávního vztahu) zakládá společníkovi účast na zdravotním pojištění, je potřeba sledovat, zda je odváděno zdravotní pojištění alespoň v minimální výši 1 485 Kč. V případě, že ne, byl by doplatek do minimální výše zdravotního pojištění společníkovi strhnut a odveden z příjmu zakládajícího účast na zdravotním pojištění.

Sazba daně z příjmů, která je z podílů na zisku odváděna, je stanovena zákonem o dani z příjmů jednoznačně, a to na již uvedených 15 %. Ve skutečnosti je však sazba daně odlišná, a to v případě, že započítáme i daň z příjmů právnických osob, jejíž odvod předchází zdanění podílů. Jedná se zde v podstatě o dvojí zdanění jednoho příjmu, tedy nejprve zisk zdaní společnost jako celek a následně i společníci. Výši skutečného daňového zatížení podílů na zisku nám ukazuje následující tabulka.

Zisk společnosti	100 %
DPPPO	19 %
Zisk k rozdělení	81 %
srážková daň - DPFO (15 % z 81 %)	12,15 %
Celkové daňové zatížení (DPFO a DPPPO)	31,15 %

Tab. 1 Daňové zatížení podílů na zisku v ČR

Z uvedené tabulky lze vidět, že do celkového zdanění musíme započítat veškeré daně, které jsou z příjmu odváděny, aby mohlo být správně rozhodnuto o odměňování společníků. Ze zákona o daních z příjmů lze na první pohled vyčíst výši zdanění pouze ve výši 15 %, ve skutečnosti se však jedná o 31,15 %.

4 Odměňování společníků v rámci zemí V4

Pohled na zdaňování a odvody z odměňování společníků se může v různých zemích lišit, a proto je vhodné z hlediska nastavení či případných změn v systému sledovat situaci nastavenou v okolních státech. Ty si totiž chtějí být v posledních letech co nejvíce rovny, a proto nechtějí znevýhodňovat své občany v podmínkách podnikání. Pro Českou republiku lze považovat za státy s podobným postavením země tzv. Visegrádské skupiny, kam se řadí 4 státy: Maďarsko, Polsko, Slovensko a Česká republika.

4.1 Maďarsko

Daňový systém v Maďarsku prošel počínaje rokem 2016 změnami. Jednou ze změn, která se dotkla nejen většiny občanů, ale i firem, je změna sazby daně z příjmů. Ta se snížila z bývalých 16 % na současných 15 % a vyrovnala se tak sazbě zdanění v České republice. Sociální zabezpečení se v Maďarsku skládá ze tří složek (Central European University, 2017):

- důchodové pojištění (10 %)
- zdravotní pojištění (7 %)
- příspěvek na trh práce (1,5 %).

Z pohledu systému v České republice by se to dalo rozdělit jako 11,5 % na sociální pojištění a 7 % na zdravotní pojištění (procenta jsou odvody ze strany zaměstnavatele), ale v Maďarsku to takto striktně nerozdělují. Způsob odvodů je stejný jako u nás a konkrétní částky jsou tedy počítány z hrubé mzdy. Zaměstnavatel navíc ještě z hrubých mezd zaměstnanců odvádí 22 % na sociální zabezpečení (oproti roku 2016 byla sazba snížena z 27 %) a 1,5 % na příspěvek na trh práce (Deloitte, 2017). Na zdravotní pojištění již zaměstnavatel dále nepřispívá, pokud je povinen odvádět z mezd sociální pojištění (Global Corporate Tax Handbook 2015, 2015, s. 545).

V případě podnikání jako OSVČ se základ daně stanovuje obdobně jako u nás. Počítá se jako rozdíl mezi skutečnými příjmy a skutečnými výdaji, nebo lze použít paušální výdaje ve výši 10 % z příjmů. V Maďarsku jsou tedy více přísní a limit si stanovili na výrazně nižší úrovni (v ČR je nejnižší možný paušál 30 % z příjmů). Sazba daně je rovná, tedy opět 15 % ze základu daně. Ze svého příjmu je OSVČ (kromě daně z příjmů) povinna odvést také, stejně jako zaměstnanec, 10 % na důchodové pojištění, 7 % na zdravotní pojištění a 1,5 % jako příspěvek na trh práce (EUGO, 2017).

Podíly na zisku jsou v Maďarsku zdaňovány 15 % srážkovou daní. Dalo by se tedy říci, že zdanění je stejné, jako v podmínkách České republiky. U nás však již žádné další odvody na příjem nejsou aplikovány. Maďarskému občanovi je však z příjmu strhnut navíc ještě podíl na zdravotní pojištění ve výši 14 % (KPMG, 2016). Kövesdy (2016) upozorňuje, že je možné na dani zaplatit i méně než 15 %, ale to pouze v případech zdanění nerezidentů, kdy to dovoluje smlouva o zamezení

dvojitě zdanění. Je však nutné se podívat i v podmínkách Maďarska na skutečnou míru zdanění, a to z pohledu započítání i daně z příjmů právnických osob. Ta je v Maďarsku nastavena na pouhých 9 %. Skutečné zdanění tedy ukazuje následující tabulka.

Zisk společnosti	100 %
DPPO	9 %
Zisk k rozdělení	91 %
srážková daň - DPFO (15 % z 91 %)	13,65 %
Celkové daňové zatížení (DPFO a DPPO)	22,65 %

Tab. 2 Daňové zatížení podílů na zisku v Maďarsku

Skutečné daňové zatížení je tedy ve srovnání s Českou republikou o hodně nižší, a to především díky nízké korporátní dani.

4.2 Polsko

Konstrukce daně z příjmů zaměstnanců je v Polsku stanovována odlišným způsobem než v České republice. Zde je zaveden systém progresivního zdanění podle pásem. Pokud tedy poplatník přesáhne hranici, sazba jeho daně z příjmů se zvýší.

Příjem	Sazba
0 - 85 528 PLN	18%
nad 85 528 PLN	32%

Tab. 3 Pásmo progresivního zdanění v Polsku

Oproti České republice však mají zaměstnanci výhodu, protože i z příjmu ze zaměstnání si mohou občané uplatnit výdaje a ponížít tak svůj daňový základ. Zaměstnanci však nekupují pro svoji činnost žádný majetek či vybavení, proto si uplatňují výdaje paušálem. V případě, že má zaměstnanec pouze jedno zaměstnání, uplatňuje si výdaj 111,25 PLN za měsíc (1 335 PLN ročně). Pokud osoba vykonává práci pro dva a více zaměstnavatelů, každý mu měsíčně strhne 111,25 PLN jako výdaj, avšak v rámci jednoho roku si takto nesmí uplatnit v souhrnu více než 2 002,05 PLN (Podatki.biz, 2017). Ze svého příjmu odvádí zaměstnanci také odvody na sociální a zdravotní pojištění. Z jejich výplaty je jim strženo 9,76 % na starobní důchody, 1,5 % na invalidní důchody a 2,45 % na nemocenské pojištění. Celkově na sociální pojištění tedy odvedou 13,71 %. Odvod na zdravotní pojištění činí 9 % (Deloitte, 2016).

Zdaňování na základě pásem funguje u podnikajících fyzických osob na stejné bázi jako zdaňování závislé činnosti. Do limitu 85 528 PLN zdaní OSVČ svůj příjem

v nižší sazbě 18 % a po překročení limitu se poté sazba daně navýší. Od dosažených příjmů si živnostníci mohou odečíst buď skutečné výdaje, nebo výdaje paušální, které se pohybují v závislosti na dalších faktorech od 20 % do 50 % (Podatki.biz, 2017). Kromě daní podléhá podnikání OSVČ také výdajům na sociální systém. Odvody na sociální pojištění činí 19,52 % na starobní důchody, 8 % na invalidní důchody, 2,45 % na nemocenské pojištění a 0,4-3,6 % (dle rizikovosti) na úrazové pojištění. Na zdravotní pojištění pak odvádí 9 % (Deloitte, 2016).

Podíly na zisku jsou v Polsku stejně jako v České republice zdaňovány srážkovou daní přímo u zdroje. Polská sazba daně je však o něco přísnější a její výše je 19 %. Skutečnou míru zdanění nám však ukazuje následující tabulka.

Zisk společnosti	100 %
DPPO	19 %
Zisk k rozdělení	81 %
srážková daň - DPFO (19 % z 81 %)	15,39 %
Celkové daňové zatížení (DPFO a DPPO)	34,39 %

Tab. 4 Daňové zatížení podílů na zisku v Polsku

4.3 Slovensko

Zdanění závislé činnosti na Slovensku je poměrně hodně podobné zdaňování v České republice. Zaměstnancům je z mezd strháváno na měsíční bázi zdravotní pojištění, sociální pojištění a záloha na daň z příjmů. Výše sociálního pojištění je v souhrnu 9,4 % ze mzdy. Tato hodnota se skládá z:

- nemocenského pojištění (1,4 %)
- důchodového pojištění pro starobní důchody (4 %)
- důchodového pojištění pro invalidní důchody (3 %)
- pojištění v nezaměstnanosti (1 %).

Druhým odvodem, který je zaměstnanci strháván ze mzdy, je zdravotní pojištění a jeho výše činí 4 %. Pokud je osoba zdravotně postižená, je na něj uvalena pouze 2% sazba. Kromě odvodů je potřeba zjistit také zálohu na daň z příjmů. Její výpočet se na Slovensku počítá trochu jiným způsobem. Hrubá mzda se nejprve poníží o sociální a zdravotní pojištění zaplacené zaměstnancem a pak o tzv. nezdanitelnou část základu daně, která činí měsíčně 316,94 EUR, pokud zaměstnanec podepíše prohlášení poplatníka. Takto získaná zdanitelná mzda je pak základem pro výpočet daně z příjmů. Ta je na Slovensku progresivní, což znamená, že při překročení limitu se sazba daně zvýší.

Příjem	Sazba
0 - 2 918,53 EUR	19%
nad 2 918,53 EUR	25%

Tab. 5 Měsíční pásma progresivního zdanění na Slovensku

Po odečtení odvodů a výše zálohy na daň z příjmů získáváme čistou mzdu zaměstnance. Benko (2016) uváděl, že ještě v roce 2016 existoval institut maximálního vyměřovacího základu pro zdravotní i sociální pojištění zároveň. Od roku 2017 však již byl maximální vyměřovací základ pro zdravotní pojištění zrušen a existuje tedy jen pro sociální pojištění, a to ve výši 6 181 EUR (Olosová, 2016).

Samostatně výdělečná činnost je taktéž podrobena odvodům na sociální pojištění, zdravotní pojištění a daň z příjmů. U sociálního pojištění jsou zde stanoveny nejen procentuální sazby, ale také minimální částky v EUR (Kollárová, 2017). Sociální pojištění se oproti odvodům u zaměstnanců liší v položce "rezervní fond", do kterého musí OSVČ odvádět 4,75 %. Celková suma odvodu na sociální pojištění je pak 35,15 % (v případě, že se rozhodne dobrovolně platit pojištění v nezaměstnanosti). Na zdravotní pojištění pak živnostník odvádí 14 %, nebo případně 7 % pokud je zdravotně postižený. I u živnostníků však platí pro rok 2017 limit 6 181 EUR, kdy při překročení tohoto maximálního vyměřovacího základu již není nadále odváděno sociální pojištění. Při výpočtu daně z příjmů si lze od svých zdanitelných příjmů odečíst skutečné nebo paušální výdaje. Na Slovensku se využívá pouze jeden druh paušálu, a to od roku 2017 ve výši 60 % (v roce 2016 se jednalo o 40 %) z příjmů, maximálně však 20 000 EUR. Paušální výdaje může uplatnit pouze osoba, která není plátcem DPH, nebo jím byla jen po část roku (Varmusová, 2016). Sazba daně z příjmů je stejně jako u závislé činnosti 19-25 %.

Situace zdanění a odvodových povinností z podílů na zisku prošla počátkem roku 2017 změnou. Do roku 2016 záleželo na formě podnikání společnosti (Seneši, 2016). Ve veřejné obchodní společnosti a komanditní společnosti (u komplementářů) podléhaly takové příjmy dani z příjmů. Naopak u společnosti s ručením omezeným, akciové společnosti a komanditní společnosti (u komanditistů) se platilo pouze zdravotní pojištění. Nikdy se tedy nemohlo stát, že by jeden podíl na zisku byl zatížen jak daní, tak odvodem na zdravotnictví. Společník s.r.o. tedy zaplatil 14 % z podílu na zisku na zdravotní pojištění, avšak z daňového pohledu nebyl takový příjem předmětem daně z příjmů. Od 1. 1. 2017 však došlo k novele a Solíková (2016) upozorňuje na změny. Nově společník společnosti s ručením omezeným zdaní svůj příjem 7% daní z příjmů a odvodům na zdravotní pojištění již příjem nebude podléhat. Celkové zdanění tedy bude následující.

Zisk společnosti	100 %
DPPO	21 %
Zisk k rozdělení	79 %
srážková daň - DPFO (7 % z 79 %)	5,53 %
Celkové daňové zatížení (DPFO a DPPO)	26,53 %

Tab. 6 Daňové zatížení podílů na zisku na Slovensku

Celkové zdanění podílů na zisku se tedy po započtení daně z příjmů právnických osob zvýší na celých 26,53 %.

4.4 Shrnutí

Celkově lze říci, že situace zdanění a odvodů v rámci zemí V4 není výrazně odlišná od České republiky. Lehce vyšší odvody vykazují Polsko a Slovensko, avšak rozdíly jsou v rámci jednotek procent. Zajímavostí je, že Česká republika a Maďarsko jsou nakloněni zdaňování rovnou daní, která není diskriminační vzhledem k výši příjmů, a naopak Polsko a Slovensko možnosti progresivity využívá. Zde můžeme vidět, že není stanovena jedna správná cesta, kterou by měly státy využívat, ale každý si svůj daňový systém upravuje podle svých potřeb, institucionálního prostředí či historického vývoje země.

Shrnuté údaje pro přehlednost ukazují následující tabulky.

Země	Daň z příjmů	Sociální pojištění	Zdravotní pojištění
Česká republika	15 %	6,5 %	4,5 %
Maďarsko	15 %	11,5 %	7,0 %
Polsko	18-32 %	13,7 %	9,0 %
Slovensko	19-25 %	9,4 %	4,0 %

Tab. 7 Přehled zdanění v zemích V4 - závislá činnost

Země	Daň z příjmů	Sociální pojištění	Zdravotní pojištění
Česká republika	15 %	31,5 %	13,5 %
Maďarsko	15 %	11,5 %	7,0 %
Polsko	18-32 %	33,6 %	9,0 %
Slovensko	19-25 %	35,2 %	14,0 %

Tab. 8 Přehled zdanění v zemích V4 - samostatná činnost

Země	Daň z příjmů	Sociální pojištění	Zdravotní pojištění
Česká republika	31,15 %	x	x
Maďarsko	22,65 %	x	14,0 %
Polsko	34,39 %	x	x
Slovensko	26,53 %	x	x

Tab. 9 Přehled zdanění v zemích V4 - podíly na zisku

5 Možnosti zabezpečení na stáří

Zabezpečení na život ve stáří je v současné době poměrně diskutovaným tématem ve společnosti. V dřívějších dobách lidé měli jistotu, že ve stáří budou dostávat relativně uspokojivou výši příjmů ze státního rozpočtu a mohli se na takovou situaci spolehnout. V dnešní době je však situace jiná. Systém státních důchodů se stává neudržitelným a stát nabádá občany, aby si na důchod spořili převážně z vlastních zdrojů. Každý tedy dnes musí přemýšlet, z čeho bude čerpat příjmy v době, kdy si je již nebude moci zajistit výdělečnou činností, tedy od kdy a jakým způsobem musí začít o důchodu přemýšlet.

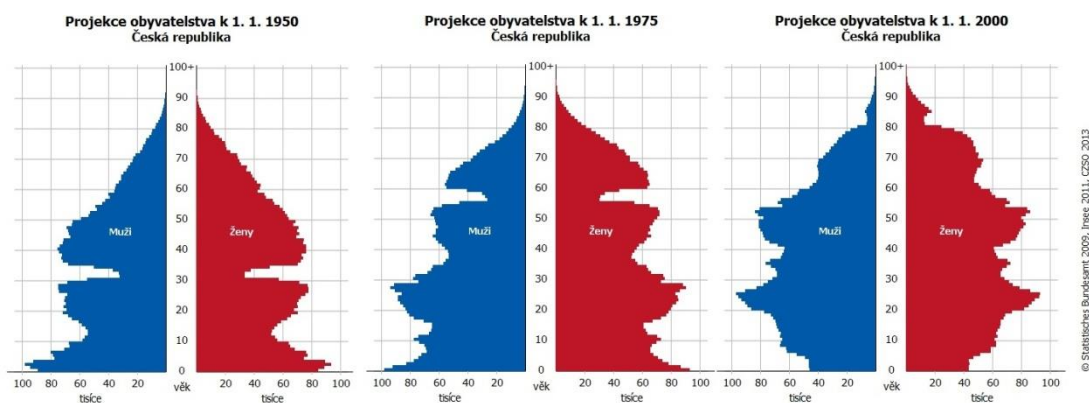
Abychom mohli stanovit výši potřebné naspořené částky, potřebujeme znát náš životní standard - kolik peněz měsíčně potřebujeme a o jakou částku jsme případně ochotni výdaje omezit. Syrový (2012, s. 21) poukazuje, že můžeme ponížít své výdaje v důchodu, protože již nebudeme muset splácet hypotéku, spořit dětem do života či utrácet za časté dovolené. Na druhou stranu se však musí počítat s tím, že vzrostou výdaje jiné, a to například na léky. Proto se tedy doporučuje odečíst od současných výdajů pouze splátky hypotéky. Jestliže nám pak takto vypočítané výdaje pokryje předpokládaný státní důchod, můžeme se spolehnout pouze na stát. V opačném případě, který nastane pravděpodobně ve většině situací, si budeme muset zbytek naspořit z vlastních zdrojů.

5.1 Možnosti zabezpečované státem

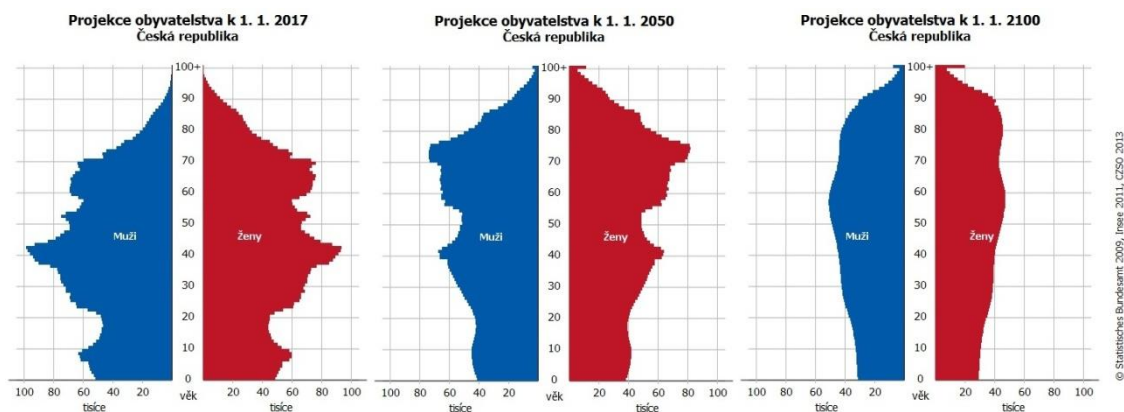
V současnosti stát zajišťuje fungování dvou pilířů zabezpečení na stáří. Běžný starobní důchod fungující v rámci I. pilíře a doplňkové penzijní spoření v rámci III. pilíře.

5.1.1 I. pilíř

První pilíř důchodového zabezpečení je v současnosti hlavním zdrojem výplaty důchodů. Jeho fungování je založeno na systému průběžného financování označovaného zkratkou PAYG (Pay As You Go). Ten funguje způsobem, že odvody na důchodové pojištění současných poplatníků jsou okamžitě přerozděleny současným důchodcům. Jedná se tedy o tzv. mezigenerační solidaritu, kdy současná generace podporuje starší obyvatele. Systém se ale v současné době stává neudržitelným, a to z důvodu stárnutí obyvatelstva. Demografický vývoj totiž ukazuje, že se rodí stále méně a méně dětí, které by se následně zapojily do důchodového systému, a zároveň se prodlužuje délka života. Zajímavé grafy přináší Český statistický úřad, který zveřejňuje věkovou strukturu obyvatelstva v minulosti (od roku 1950) a představuje i pohledy do budoucnosti (do roku 2101). Rozdíly jsou znázorněny v obrázku č. 1 a 2:

Obr. 1 Věková struktura obyvatel v letech 1950, 1975 a 2000
Zdroj: Český statistický úřad (2013)

Obr. 2 Věková struktura obyvatel v letech 2017, 2050 a 2100
Zdroj: Český statistický úřad (2013)

Obrázky tedy jasně ukazují, že aktuální důchodový systém nebude dlouhodobě udržitelný a je potřeba provést důchodovou reformu.

Pro nárok na starobní důchod je potřeba splnit dvě základní podmínky:

1. dosažení potřebné doby pojištění
2. dosažení důchodového věku.

Pro rok 2017 je v Zákoně č. 155/1992 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen Zákon o důchodovém pojištění) stanovena potřebná doba pojištění nejméně na 33 let a tato délka se neustále navyšuje (do roku 2010 stačilo pouze 25 let). Voříšek (2007, s. 16) objasňuje, že slovo "nejméně" je v zákoně obsaženo z důvodu jazykových spekulací. Každý, kdo chce dostávat starobní důchod, tedy musí 33 let odvádět prostředky na důchodové pojištění. Existuje zde však tzv. náhradní doba pojištění, kdy sice neodvádíme žádné pojištění, ale i tak se nám tento čas započítává do doby pojištění. Jedná se například o osoby registrované na Úřadu práce, osoby pečující o dítě do 4 let, poživatelé invalidního důchodu

(3. stupeň invalidity) a dříve i studenti. Některé z těchto náhradních dob jsou ale časově omezeny (např. osoby na úřadu práce).

Důchodový věk je v § 32 Zákona o důchodovém pojištění rozdělen do 3 etap: pojištěnci narození před rokem 1936 (muži 60 let, ženy 53-57 let dle počtu dětí), pojištěnci narození v letech 1936 - 1977 (muži 60-67 let, ženy 53-67 let dle počtu dětí) a u pojištěnců narození po roce 1977, kde se důchodový věk stanoví přičtením dvojnásobku počtu kalendářních měsíců, který se spočítá jako rozdíl mezi ročníkem narození a rokem 1977, k věku 67 let. Délka odchodu do důchodu se tak neustále zvyšuje a je otázkou, jestli je vůbec udržitelné, aby tito lidé stále odváděli práci ve stejném rozsahu jako dříve. Taková délka pracovního života by mohla vést k neochotě zaměstnavatelů nabírat či udržovat si takové zaměstnance. Nezaměstnaní lidé by pak stejně museli pobírat od státu sociální dávky, takže by opět byl zatížen státní rozpočet. V současnosti však vláda řeší, že bude limitován maximální věk odchodu do důchodu na 65 let. Než však dojde dle ročníků narození k takto pozdním odchodům do důchodu, vystřídá se ještě v čele státu mnoho vlád a konečný výsledek je zatím nepředvídatelný.

Výpočet starobního důchodu v I. pilíři se skládá ze dvou částí - z tzv. základní výměry a procentní výměry. *Základní výměra* je pro všechny důchodce stejná a je vyhlášována státem. Její výše je v roce 2017 2 550 Kč/měsíc. Vývoj základních výměr ukazuje následující tabulka:

Rok	Základní výměra
2011	2 230 Kč
2012	2 270 Kč
2013	2 330 Kč
2014	2 340 Kč
2015	2 400 Kč
2016	2 440 Kč
2017	2 550 Kč

Tab. 10 Vývoj základních výměr starobního důchodu

Tuto základní výměru může každý důchodce dostat pouze jednou. Pokud tedy dochází k souběhu více druhů důchodů (například vdovského či vdoveckého), u výpočtu druhého důchodu se bude počítat pouze procentní výměra. Druhá část z výpočtu důchodu, *procentní výměra*, je naopak u každého jedince jiná, protože závisí na výši tzv. výpočtového základu. Zde hraje roli délka pojištění, tedy participace v systému důchodového pojištění, a výše dosahovaných příjmů během produktivního života současného důchodce. Nejprve je nutné stanovit si tzv. *rozhodné období*. Rozhodné období se stanovuje v kalendářních dnech a začíná od roku následujícího po roce, kdy osoba dovršila věku 18 let, ne však dříve než v roce 1986 (kromě výjimek). Vyměřovací základy za dobu rozhodného období se dělí na 2 části:

1. do roku 1995 - vyměřovací základ dle zákona o pojistném
2. od roku 1995 - hrubá mzda.

Délka rozhodného období se poníží o dobu, kdy člověk nedosahoval žádných příjmů. Tyto příjmy jsou taxativně vymezeny v zákoně a jedná se o tzv. vyloučené doby, jako je například dočasná pracovní neschopnost, evidence na Úřadu práce či péče o dítě. Vyloučení těchto dob přispívá k vyššímu důchodu, protože v přepočtu na měsíc tak nedojde k ponížení průměrného výdělku. Na základě těchto informací je možné dále stanovit tzv. *roční vyměřovací základ*. K jeho zjištění musíme vyčíslit součet vyměřovacích základů za jednotlivé roky a vynásobit je tzv. koeficientem nárůstu všeobecného vyměřovacího základu. Tento koeficient vlastně přepočítává hodnotu absolutních výší příjmů v dřívějších letech, kdy byly ceny i mzdy v absolutních číslech menší, na hodnotu dnešních příjmů. Tento poměr stanovuje Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen MPSV) na základě vývoje průměrných mezd a jeho výši stanovuje vždy za období před 2 lety vyhláškou. Pro rok 2013 činí koeficient 1,0273, v roce 2014 1,0246 a v roce 2015 1,0396. Poslední záležitostí, kterou potřebujeme pro výpočet důchodu znát je tzv. *osobní vyměřovací základ*. Ten se stanovuje jako měsíční průměr celkové sumy ročních vyměřovacích základů v rozhodném období. Tento osobní vyměřovací základ následně podléhá redukcí pomocí tzv. *redukčních hranic*. Ty jsou pro rok 2017 stanoveny následovně:

do 12 423 Kč	zápočet plně
nad 12 423 Kč do 112 928 Kč	zápočet 26 %
nad 112 928 Kč	nepřihlíží se

Tab. 11 Redukční hranice pro výpočet důchodu
Zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení (2016D)

Redukce probíhá tak, že pokud základ vychází do 12 425 Kč, započítá se celých 100 %. Jestliže vychází vyšší, započte se 12 423 Kč a v druhém redukčním pásmu se vypočítá 26 % z rozdílu mezi osobním základem a částkou 12 423 Kč. Takto budeme postupovat do částky 112 928 Kč, která je maximální, a vyšší hodnoty již nebudou předmětem výpočtu důchodu. Tyto hranice jsou stanoveny z důvodu solidarity. Člověk s vysokými příjmy během života odváděl vysoké odvody na důchodové pojištění a přispíval tak ze svého příjmu na důchody nízkopříjmových obyvatel. Ve svém vlastním důchodu však není možné ani udržitelné nahrazovat mu tak vysoký příjem. Navíc je v tomto systému zabudována podobná potřeba všech lidí v důchodu, z čehož vyplývá, že by měli mít všichni důchodci relativně podobné příjmy, když celý život dle svých sil odváděli do systému. Zde se však potom velmi liší procenta poklesu příjmů u bohatých a chudých, nicméně ti bohatí měli během života větší možnost a prostředky, aby se na pokles příjmů ve stáří připravili. Po redukcí osobního vyměřovacího základu dostáváme tzv. *výpočtový základ*, který je základem pro výpočet procentní části důchodu. Poslední věcí, kterou ještě potřebuje k výpočtu znát, je počet let, kdy byl člověk účasten důchodového pojištění,

tedy dobu pojištění. Za každý rok se bude žadateli načítat 1,5 %, které si z výpočtového základu uplatní. Konečný výpočet procentní části důchodu bude tedy $1,5 \cdot \text{počet let} \cdot \text{redukovaný výpočtový základ}$. K získání výsledné výše celkového důchodu již tedy zbývá pouze sečíst základní výměru s výší procentní výměry a dostáváme důchod, který po zaokrouhlení na celé koruny nahoru žadatel získá. Minimální výše důchodu je pak stanovena pro rok 2017 na částku 3 320 Kč, protože minimální procentní výměra je nastavena na 770 Kč. Vzorový příklad na výpočet důchodu je ukázán v následujícím obrázku:

Pan Novák, narozený roku 1954, dosáhl svého důchodového věku 63 let a 2 měsíců a v roce 2017 odchází do důchodu. Jeho suma ročních vyměřovacích základů je 8 435 286 Kč a celkově za své rozhodné období odpracoval 9 352 dní. Doba pojištění činila 42 let.

Základní výměra: **2 550 Kč**

Procentní výměra:

Osobní vyměřovací základ = $8\,435\,286 / 9\,352 \cdot 30,4167 = 27\,435$ Kč

($30,4167 = 365 \text{ dní} / 12 \text{ měsíců}$)

1. redukce 100 % z 12 423 **12 423 Kč**

2. redukce 26 % z (27 435-12 423) **3 903 Kč**

Výpočtový základ = **16 326 Kč**

$1,5 \% \cdot 42 = 63 \%$ (z výpočtového základu) **10 285 Kč**

Celkový důchod **12 835 Kč**

Obr. 3 Vzorový výpočet důchodu

Osoby samostatně výdělečně činné (dále jen OSVČ) jsou také povinné účastnit se systému I. pilíře důchodového zabezpečení. Zde je však problematika o něco složitější, a to zejména z důvodu výše odvodů. Od 1. ledna 2004 se metodika určování povinné účasti na důchodovém pojištění změnila a důležité je v současné době rozdělení OSVČ podle toho, zda jejich podnikání je hlavní nebo vedlejší činností. Jestliže je pro podnikatele činnost považována za hlavní, bude mít vždy povinnost odvádět sociální pojištění. Kahoun (2013, s. 218) však upozorňuje na to, že v tomto případě nezáleží na výši dosažených příjmů. OSVČ tedy může mít příjmy ve výši 0 Kč, nebo být dokonce ve ztrátě, nicméně pokud bude samostatná činnost považována za hlavní, nebudou tyto parametry pro účast na pojištění podstatné. V případě, že se bude jednat o činnost vedlejší, upravuje účast na pojištění § 10 odst. 2 Zákona o důchodovém pojištění. Jako vedlejší činnost se dle tohoto zákona považuje (§ 9 odst. 6) činnost, kdy byl podnikatel zároveň zaměstnán, pobíral inva-

lidní důchod, měl nárok na rodičovský příspěvek (či jinak dle vyjmenování v zákoně pečoval o dítě), vykonával vojenskou službu nebo byl studentem (nezaopatřené dítě). Pro tyto osoby platí účast na důchodovém pojištění až od určité výše příjmů dle § 10 odst. 2 Zákona o důchodovém pojištění, která je velmi složitě definována. Stanoví se jako součin koeficientu 2,4, všeobecného vyměřovacího základu a přepočítacího koeficientu. Server iPodnikatel (2016) vypočítal, že pro rok 2016 se jedná o překročení částky 64 813 Kč. Tato hodnota je ale platná jen v případě, že byla vedlejší činnost vykonávána v průběhu celého roku. Pokud by v některém měsíci vykonávána nebyla, ponížila by se tato částka o 1/12, tedy o 5 401 Kč za měsíc.

Jestliže je tedy OSVČ povinná účastnit se důchodového pojištění, bude dle aktuální úpravy odvádět 28 % z ročního vyměřovacího základu. Ten se stanoví jako 50 % základu daně, který se vypočítá v rámci daňového přiznání k dani z příjmů fyzických osob. V rámci důchodového pojištění ale existuje vymezení minimálního a maximálního vyměřovacího základu. Pokud je tedy vypočítaný vyměřovací základ menší než minimální, uplatní se minimální a naopak, pokud bude vyměřovací základ vyšší než maximální, uplatní se maximální. Přehled vývoje minimálních a maximálních vyměřovacích základů je uveden v následující tabulce.

Rok		Minimální základ	Maximální základ
2014	Roční	77 832 Kč	1 245 216 Kč
	Měsíční	6 486 Kč	103 768 Kč
2015	Roční	79 836 Kč	1 277 328 Kč
	Měsíční	6 653 Kč	106 444 Kč
2016	Roční	81 024 Kč	1 296 288 Kč
	Měsíční	6 752 Kč	108 024 Kč
2017	Roční	84 696 Kč	1 355 136 Kč
	Měsíční	7 058 Kč	112 928 Kč

Tab. 12 Minimální a maximální vyměřovací základy u OSVČ

Zdroj: Ženíšková (2016, s. 138), Česká správa sociálního zabezpečení (2016B)

Problém ovšem spočívá v tom, že vyměřovací základy a následná výše odváděného pojistného je výrazně nižší u OSVČ než u zaměstnanců.

(údaje k 31. 12. 2015)	OSVČ	Zaměstnanci
Základ daně DPFO	149 309 889 463 Kč	619 328 328 150 Kč
Počet poplatníků	975 952 Kč	3 845 700 Kč
Základ daně na osobu	152 989 Kč	161 044 Kč
Vyměřovací základ na osobu	76 494 Kč	161 044 Kč

Tab. 13 Vyměřovací základy na osobu u OSVČ a zaměstnanců

Zdroje: Český statistický úřad (2015), Finanční správa (2015), Česká správa sociálního zabezpečení (2015)

V uvedené tabulce vidíme značný rozdíl základů pro výpočet odvodů na důchodové pojištění. Navíc, údaje u OSVČ jsou pouze orientační, protože se jedná o základ daně a počet všech OSVČ, tedy i těch, kteří mají samostatnou činnost jako vedlejší. Nicméně podrobnější údaje nejsou finanční správou vedeny. Z uvedeného tedy vyplývá, že malé odvody na důchodové pojištění způsobí ve stáří podnikatelů nízký výpočtový základ pro důchod a výše jejich příjmů z I. pilíře tak bude velmi nízká. Na začátku roku 2016 byl všem OSVČ zaslán dopis, kde bylo uvedeno, že pokud se živnostníci nerozhodnou pro navýšení svých odvodů, budou mít následně v důchodu velmi nízké příjmy. Toto opatření je však u většiny živnostníků velice nepopulární a snižuje jejich disponibilní příjmy, a tak tuto situaci nechtějí měnit. Zajisté v tomto rozhodnutí hraje roli i nepředvídatelnost výše vyplácených důchodů v budoucnosti a možná důchodová reforma, o jejíž nutnosti se ve společnosti začíná mluvit.

5.1.2 II. pilíř

Druhý pilíř důchodového systému fungoval v České republice od roku 2013 do roku 2015. V legislativě tedy v současnosti nefiguruje, nicméně dle mého názoru bude znovu (v obměněné formě) v budoucnosti zaveden. Například na Slovensku byl tento pilíř rušen, obnovován či měněn již několikrát. Druhý pilíř, tzv. důchodové spoření, fungoval na bázi fondového financování. Všechny vybrané peníze na důchodové pojištění již tedy nebyly okamžitě přerozděleny, ale připisovaly se na osobní účty konkrétních osob. Takto naspořené peníze pak šly přímo na jejich budoucí důchody. Peníze na individuálních účtech pak byly penzijními společnostmi zhodnocovány pomocí investic na kapitálových trzích. Výpočet důchodu se tedy zde nepočítal podle počtu odpracovaných let či výše příjmů. Hlavním aspektem byla pouze výše naspořených peněz na individuálním účtu a tato suma měla být následně vyplácena účastníkovi po splnění podmínek. Tento pilíř byl dobrovolný (po vstupu se však stal nadále povinným), ale s přílišným úspěchem se neseťkal. Počet účastníků důchodového spoření a výši naspořených peněz ukazuje následující tabulka.

Období	Počet účastníků	Naspořená částka
3Q 2014	83 067	1,406 mld. Kč
4Q 2014	83 213	1,703 mld. Kč
1Q 2015	84 383	2,029 mld. Kč
2Q 2015	84 550	2,475 mld. Kč

Tab. 14 Počet účastníků v II. pilíři a naspořená částka
Zdroj: Obrovský (2015)

Tyto hodnoty byly neočekávaně nízké. Možným zdůvodněním mohl být pohled politických stran na tuto problematiku. Neshody v názorech politiků vnášely do systému prvek nejistoty nejen z pohledu účastníků, ale též ze strany penzijních společností. Rytířová (2013, s. 46) uvádí, že díky vysoké regulaci činnosti, obavám o účast většího počtu obyvatel v systému a nejasného postoje politických stran, získalo oprávnění poskytovat důchodové spoření pouze šest z jedenácti penzijních společností.

Peníze účastníků v důchodové společnosti byly rozdělovány do důchodových fondů. Každá společnost musela povinně vytvořit čtyři fondy:

- důchodový fond státních dluhopisů
- konzervativní důchodový fond
- vyvážený důchodový fond
- dynamický důchodový fond.

Ve statutech těchto fondů bylo výslovně stanoveno, do jakých aktiv fond investuje a na základě těchto informací si účastník rozdělil své prostředky do jednotlivých fondů. Pro zvýšení důvěryhodnosti potom na činnosti penzijních fondů dohlížela Česká národní banka a nezávislá osoba, tzv. depozitář. Avšak riziko poklesu na kapitálových trzích zde existovalo a bylo možné, že by vložené peníze byly nakonec znehodnoceny.

Účast na důchodovém spoření byla umožněna všem občanům od 18 do 35 let. V zaváděcím období (prvních 6 měsíců) mohli vstoupit též lidé starší 35 let, avšak jinak byla tato hranice omezena z důvodu snižující se výhodnosti začátku spoření v tomto pilíři ve vyšším věku. Po vstupu do II. pilíře účastník odváděl 5 % z hrubé mzdy. Pětiprocentní odvod se rozděluje na 3 %, které byly odvedeny místo z běžného důchodového pojištění právě na tento II. pilíř, a 2 %, které účastník odváděl navíc z vlastních prostředků. Díky nižším odvodům do I. pilíře tak měl mít ve výsledku účastník nižší důchod z I. pilíře, ale díky druhému důchodu z II. pilíře by měl být starobní důchod vyšší. Nevýhodami tohoto systému bylo, že zde mohl spořit pouze účastník, tedy nebyl umožněn příspěvek zaměstnavatele, a dále nebylo možné ze systému nikdy vystoupit či si naspořené prostředky vybrat dříve.

V II. pilíři si již mohl účastník vybrat typ poskytované dávky. Jednalo se o:

- doživotní důchod
- doživotní důchod s tříletým pozůstalostním důchodem
- důchod na 20 let.

Jestliže si účastník vybral doživotní důchod, musel počítat s nižší vyplácenou částkou. Pojišťovna se totiž dívala na úmrtnostní tabulky a podle průměrného věku, kterého by se měl účastník dožít, stanovila předpokládanou délku výplaty důchodu, od které se následně měla odvíjet výše důchodu dle naspořené částky. Nevýhodou však bylo, že druh vypláceného důchodu si však účastník volil hned při uzavření smlouvy.

Je tedy patrné, že II. pilíř měl za daných podmínek mnoho nevýhod, a tak není překvapením, že byl zrušen. Nicméně byl to jeden z prvních kroků k důchodové reformě, která je ve společnosti stejně nevyhnutelná.

5.1.3 III. pilíř

Hlavním zdrojem příjmů ve stáří je v současné době stále státní důchod z I. pilíře. Kahoun (2013, s. 283) však uvádí, že starobní důchody považuje za přiměřené pouze 23 % lidí a zbývajících 77 % je považuje za nepřiměřené. Z tohoto procenta nespokojených si však dalších 45 % dotázaných myslí, že důchody jsou "určitě" nepřiměřené. Z těchto výsledků by tedy měla vyplývat snaha k vlastnímu spoření na stáří pomocí jiných způsobů, například pomocí III. pilíře, tzv. doplňkového penzijního spoření (dříve penzijního připojištění). Opak je však pravdou. Penzijního připojištění či doplňkového penzijního spoření se podle Ministerstva financí (2016) sice účastní 43 % občanů (4 587 385 osob), ale výši naspořené částky uvádí Asociace penzijních společností ČR (2016A) ve 2. čtvrtletí 2016 pouze 366 501 mil. Kč. Tato částka by v současnosti pokryla výplatu pouze zhruba 13 měsíců důchodů.

III. pilíř je stavěn na bázi dobrovolnosti a jeho smysl by v budoucnu měl být takový, že lidé z něj budou čerpat prostředky navíc ke státnímu důchodu z I. pilíře. Snahou státu je zajistit, aby si lidé na důchod spořili i z vlastních prostředků, a proto zavedl do tohoto pilíře státní příspěvek a i jinými způsoby se snaží výši spoření podpořit. Výše státního příspěvku se zvyšuje s růstem ukládané částky. Následující tabulka ukazuje stav státních příspěvků pro rok 2017.

Měsíční vklad	Státní podpora
100 Kč	0 Kč
200 Kč	0 Kč
300 Kč	90 Kč
400 Kč	110 Kč
500 Kč	130 Kč
600 Kč	150 Kč
700 Kč	170 Kč
800 Kč	190 Kč
900 Kč	210 Kč
1 000 Kč	230 Kč
1 500 Kč	230 Kč
2 000 Kč	230 Kč

Tab. 15 Výše státních příspěvků u III. pilíře
Zdroj: Příspěvky.cz (2017)

Ani dle mého názoru poměrně vstřícné státní příspěvky však nepřesvědčují občany k vyššímu spoření. Lidé nakonec nejčastěji (Kahoun, 2013, s. 289) uspoří jen zhruba 500 až 599 Kč, aby získali státní příspěvek, ale přitom nespořili moc. Autor (Kahoun, 2013, s. 284) tedy z tohoto důvodu konstatuje, že vynaložené peníze na státní podporu jsou neúčelné. Vliv na výši spořených částek se však stát snaží stimulat pomocí daňových úlev v rámci daně z příjmů fyzických osob. Od roku 2017 byly zdvojnásobeny maximální možné uplatnitelné částky, a to až na současných 24 000 Kč ročně. Pokud by tedy člověk chtěl spořit vyšší částky, je motivován navíc vyšší daňovou úlevou, která však náleží až při příspěvcích nad 1 000 Kč měsíčně. Do částky odčítané od základu daně se počítá až kladný rozdíl výše měsíčního příspěvku a částky 1 000 Kč. Při měsíčním příspěvku 3 000 Kč ukazuje výše naspořené částky, státního příspěvku i daňové úlevy následující tabulka.

	Měsíčně	Ročně
Vlastní odváděná částka	3 000 Kč	36 000 Kč
Státní podpora	230 Kč	2 760 Kč
Daňová úspora	x	3 600 Kč
Státní podpora + daňová úleva	x	6 360 Kč
Celková naspořená částka	3 230 Kč	38 760 Kč

Tab. 16 Zhodnocení III. pilíře v rámci podpory státu

Fakt, že lidé do III. pilíře spoří málo, může být způsoben například i nízkým zhodnocením fondů, které často nepokryje ani inflaci a odrazuje tak občany

od spoření. Výši vykázaných zhodnocení v posledních letech ukazuje následující tabulka.

Název penzijní společnosti	2013	2014	2015
Conseq PS, a.s. (dříve AEGON)	2,17	0,7	0,4
Allianz penzijní společnost, a.s.	1,6	1,64	1,38
AXA penzijní společnost, a.s.	2,29	1,46	1,1
ČSOB Penzijní společnost, a.s.	1,7	1,4	1,2
PS České pojišťovny, a.s. (vč. Generali PS)	2,1	1,7	1,40
NN Penzijní společnost, a.s. (dříve ING)	1,41	1,13	0,88
Česká spořitelna - penzijní společnost, a.s.	1,3	1,42	0,85
KB Penzijní společnost, a.s.	1,44	1,35	1,16

Tab. 17 Zhodnocení transformovaných fondů 2013 - 2016

Zdroj: Asociace penzijních fondů ČR (2016B)

III. pilíř může obhospodařovat pouze penzijní fond a je ze zákona velmi regulován. Nemůže si tedy zvolit do jakých akcií (dluhopisů), zemí, či rizik bude investovat. Na všechny činnosti dohlíží depozitář, který taktéž sleduje plnění statutu penzijního fondu. Statut penzijního fondu je dokument, který upravuje veškeré podmínky fungování penzijního fondu a zároveň i vybrané položky, do kterých penzijní fond může investovat.

Z III. pilíře můžeme čerpat různé druhy dávek. Ty závisejí na tom, jakou máme uzavřenou smlouvu. Do konce roku 2012 totiž zaniklo původní penzijní připojištění a pilíř se přejmenoval na tzv. doplňkové penzijní spoření. Od 1. 1. 2013 si tedy již žádný občan České republiky nemohl sjednat penzijní připojištění, avšak stávající smlouvy se nezrušily - přešly do tzv. transformovaných fondů. Doplňkové penzijní spoření tedy seskupuje dva typy fondů (viz obrázek).

Obr. 4 Dělení doplňkového penzijního spoření

V transformovaných fondech zůstávají podmínky stejné jako v původním penzijním připojištění. Fond garantuje nezáporné zhodnocení vkladů, avšak vkladatel si nemůže zvolit (pokud nechce dobrovolně přejít do účastnického fondu) do jakých aktiv budou jeho prostředky vloženy. Nezáporné zhodnocení je sice bezpečné, ale fond má výrazně omezeny možnosti, kam může investovat. Jedná se převážně o co nejméně rizikové investice, takže fond často investuje většinu prostředků do státních dluhopisů. Zde je však zhodnocení velmi nízké, často ani nepokryje inflaci a vzhledem k tomu, že české penzijní fondy budou nejčastěji investovat do českých státních dluhopisů, nezbavujeme se tímto ani závislosti našeho budoucího důchodu na státu. Diverzifikace rizika je zde tedy v podstatě nulová, takže pokud by došlo ke státnímu krachu (což sice není příliš předpovídané, ale přesto možné), nedostaneme v budoucnu ani důchod z I. pilíře, ani z III. pilíře, protože stát nebude platit za své dluhopisy a vkladatelé o své peníze přijdou. Naopak v účastnických fondech již penzijní fondy negarantují nejhůře nulové zhodnocení. Zde si každý účastník volí svoji strategii, která se může ukázat buď jako správná a peníze se zhodnotí více, nebo špatná a účastník tak sotva pokryje zhodnocením vkladů inflaci či prodělá. Výhodu vidí Syrový (2012, s. 124) také v oddělení majetku účastníků a akcionářů, protože i když v současném systému penzijní fond zkrachuje, nejsou naspořené prostředky vlastnictvím fondu, ale jednotlivých účastníků. Jejich prostředky jsou tak ve větším bezpečí.

Dávky vyplácené z transformovaných fondů kopírují dávky dřívějšího penzijního připojištění a jedná se tedy o:

1. penze (starobní, výsluhová, invalidní nebo pozůstalostní)
2. odbytné
3. jednorázové vyrovnání.

V případě penze nám budou po stanovenou dobu připisovány peníze na náš účet postupně. O odbytné můžeme požádat v případě, že chceme peníze z fondu dostat dříve než na důchod, avšak pro tuto dávku je potřebné být účastníkem fondu déle než 12 měsíců. Pokud je tato podmínka splněna, dávka bude vyplacena, ovšem bez státních příspěvků a účastník také musí dodanit daní z příjmů příspěvky od zaměstnavatele. Podobná situace je u jednorázového vyrovnání, avšak pokud splníme podmínku 5 let spoření, dostaneme vyplaceny také státní příspěvky. Do-

danění příspěvků zaměstnavatele je však i zde povinností. Většina účastníků ukončuje smluvní vztah právě jednorázovým vyrovnáním a množství vyplácených penzí je potom minimální. V tomto spatřuje slabinu Kahoun (2013, s. 294), protože říká, že z tohoto důvodu pak penzijní připojištění neplní svůj smysl a jedná se jen o velmi výhodný druh spoření.

Dávky z účastnických fondů se mírně liší:

1. penze (starobní, invalidní)
2. jednorázové vyrovnání
3. odbytné
4. jednorázové pojistné pro doživotní penzi

Penze, jednorázové vyrovnání a odbytné se až na časové limity od sebe neliší. Nové jednorázové pojistné je takový typ dávky, kdy penzijní společnost vyplatí veškeré peníze, včetně státních příspěvků a zhodnocení, pojišťovně, se kterou má žadatel uzavřenou pojistnou smlouvu. Následné pravidelné penze pak po dobu minimálně 3 let v neklesající výši vyplácí účastníkovi pojišťovna. Pokud jsou splněny všechny podmínky, není v tomto případě tento typ vyrovnání zatížen dodaněním příspěvků zaměstnavatele.

Stát se snaží motivovat občany k účasti na doplňkovém penzijním spoření nejen skrz státní příspěvky, ale také přes daňové úlevy. Každá fyzická osoba si může ve svém daňovém přiznání od základu daně v rámci tzv. nezdanitelných částí základu daně odečíst hodnotu maximálně 12 000 Kč. Tuto částku upravuje § 15 odst. 5 ZDP a říká, že se od základu daně odečítá hodnota zaplacených prostředků do III. pilíře ponížená o částku 12 000 Kč. Tímto tedy stát stimuluje občany, aby si spořili ze svých vlastních prostředků. Dvořáková (2016, s. 122) navíc upozorňuje, že se od roku 2017 budou podmínky daňových podpor měnit. Změny povedou k lepšímu a občan si bude moci od základu daně odečíst rozdíl mezi naspořenou částkou a částkou splňující limit pro nejvyšší státní příspěvek. Nejméně tedy pro získání úlevy musí občan naspořit měsíčně alespoň 1 000 Kč. Do roku 2016 šlo za daných podmínek uplatnit jako nezdanitelnou část základu daně maximálně 12 000 Kč. Pro rok 2017 se bude tato hodnota zvyšovat, a to na 24 000 Kč ročně. Kromě fyzických osob však stát motivuje i firmy, aby svým zaměstnancům v rámci zaměstnaneckých benefitů přispívali na jejich spoření na stáří a pomáhali tak zlepšit aktuální situaci s důchody v zemi. Každý zaměstnavatel si v rámci svých daňových nákladů podle § 24 odst. 2 písm. j) bodu 5) ZDP může uplatnit libovolnou výši takto zaplacených prostředků, avšak výplata musí být stanovena v kolektivní smlouvě. Škvára (2016, s. 26) však občany upozorňuje, že penzijní společnosti poskytují rady ohledně daňové optimalizace a umožňují tak klientům získat co nejvyšší možné státní příspěvky.

5.2 Vlastní spoření na stáří

Jestliže se člověk nechce spoléhat na stát a jím poskytované možnosti spoření, má několik dalších možností, jak si na důchod potřebnou částku naspořit. Možností

spoření může být mnoho, od spoření "pod polštář" či uchovávání peněz na běžném nebo spořicímu účtu, až po nákupy nemovitostí a podobné větší investice.

5.2.1 Stavební spoření

Stavební spoření sice není typický produkt pro spoření na stáří, ale i přesto je jednou z možností. Oproti doplňkovému penzijnímu spoření je zde však několik nevýhod. Zejména se pak jedná o:

- výši státní podpory, která činí 10 % z naspořené částky za rok (maximálně však 2 000 Kč)
- nemožnost využívání příspěvků od zaměstnavatele (využívání jako forma benefitu, daňové optimalizace, apod.)
- nemožnost odčítání naspořené částky od základu daně z příjmů fyzických osob.

Výhodou však může naopak být, že po uplynutí tzv. vázací doby, která je v současnosti nastavena na 6 let, můžeme naspořené prostředky vybrat, a to včetně státní podpory. Pokud bychom se tedy potřebovali k penězům dostat dříve, není zde ukončení smlouvy podmíněno vrácením státních příspěvků. Lukáš (2014, s. 34) ale upozorňuje na to, že i když stát nezakazuje vybírání pouze části naspořených prostředků, stavební spořitelny toto neumožňují. V tomto případě se musí ukončit celá smlouva o stavebním spoření a prostředky budou klientovi vyplaceny v plné výši. Nic ale nebrání tomu, abychom si, pokud budeme mít zájem, uzavřeli novou smlouvu o stavebním spoření a potřebnou částku do ní zase vložili. Nicméně nevýhody nad výhodou převyšují, a tak tohoto prostředku dle mého názoru příliš lidí nevyužívá.

5.2.2 Životní pojištění

Životní pojištění je již více využívaným produktem spoření na stáří, ale cíle uzavření tohoto produktu mohou být různorodé. Důležitým dělením z hlediska spoření na stáří je pojištění pro případ dožití, pojištění pro případ smrti, kombinace pojištění pro případ dožití i smrti a investiční pojištění. Za spoření na stáří lze však považovat pouze pojištění pro případ dožití. V případě této pojistné události je účastníkovi vypláceno pojistné plnění, které má podobu důchodu. Výši důchodu si klient sám zvolí a dle této částky mu pojišťovna spočítá výši pojistného, které je povinen během doby trvání smlouvy platit. Nevýhodou zde je, že se klient nemůže bez sankcí rozhodnout o přerušení pravidelných úložek. Oproti stavebnímu spoření však na tyto smlouvy může přispívat zaměstnavatel a odečíst si vynaložené náklady jako daňově uznatelné. Kahoun (2013, s. 302) říká, že komerční pojišťovny se velmi snaží získat od vlády podobné daňové podmínky, jako platí u III. pilíře. Teprve od roku 2001 se jim však podařilo zajistit využívání daňových úlev pro klienty i pro zaměstnavatele, avšak smlouvy musejí obsahovat dané parametry (např. výplata plnění až po 60 měsících a zároveň nejdříve v 60 letech). Zajistit též státní příspěvky se však pojišťovnám u státu zatím nepodařilo.

5.2.3 Podílové fondy

Výhodou spoření na stáří prostřednictvím kolektivního investování je jeho jednoduchost. V podstatě každý může přijít jednoduše do banky, koupit si podílový list, vybrat si druh podílového fondu a stát se účastníkem akciových či dluhopisových trhů. Výhodou je, že si lze prostředky kdykoliv vybrat. V takovém případě se spočítá aktuální hodnota kolektivně investovaných peněz, vydělí se aktuálním počtem podílových listů a vynásobí počtem námi vlastněných podílových listů a vypočtená hodnota bude účastníkovi okamžitě vyplacena. K penězům se tedy i během spoření můžeme dostat poměrně rychle a navíc nejsme vázáni ani povinnostmi pravidelných úložek. Je tedy čistě na nás kolik, a jak často budeme do fondu přispívat.

Nevýhodou však zůstává možnost dosažení ztráty. Podílové fondy jsou sice poměrně výrazně regulovány Českou národní bankou a dodržování statutu fondu hlídá i depozitář, nicméně pokud dojde k výkyvu na trzích, můžeme o své prostředky jednoduše přijít (vklady nejsou ze zákona pojištěny). Proto je vhodné zvolit tento typ spoření pouze, pokud máme před sebou delší časový horizont spoření. V takovém případě krátkodobý výkyv neovlivní naše úspory, protože z dlouhodobého hlediska mají trhy rostoucí charakter. Problém by ovšem nastal v případě poklesu trhů těsně před důchodem. Z tohoto důvodu by bylo dle mého názoru lepší si v případě konjunktury a krátké doby do důchodu peníze z fondu vybrat a uchovat si je v bezpečnějších spořicítech produktech, například na spořicí účtu.

5.2.4 Investice do nemovitosti

Během produktivního života snad všichni obyvatelé řeší svoji situaci s bydlením. Každý by chtěl bydlet v krásném velkém domě, ale i zde by mělo být myšleno také na budoucí důchod. Syrový (2012, s. 140) upozorňuje, že taková investice má na důchod hned dva dopady. Zaprvé v průběhu produktivního věku vzniká závazek vysokých plateb hypotéky, což snižuje prostředky využitelné ke spoření na stáří. Za druhé velký dům doprovází také vysoké náklady na energie, které v důchodu možná nebudou moci být placeny. Autor tedy doporučuje, aby volba velikosti bydlení byla podřízena i těmto kritériím. Zároveň říká, že je vhodnější bydlet raději ve vlastním než v pronájmu. V důchodovém věku je totiž ve většině případů hypotéka již splacena a odpadá z rozpočtu rodiny velké zatížení. Naopak nájemné je potřeba platit stále.

Ceny nemovitostí vykazují v dlouhodobém horizontu rostoucí charakter. Proto by se dalo očekávat, že budou vhodnou investicí na stáří. Nákup nemovitosti se dá řešit buď přímým nákupem "za hotové" nebo na hypotéku. Případné splátky hypotéky mohou být kryty z pronájmu nemovitosti, kdy je však velmi obtížné sehnat spolehlivé podnájemníky, kteří nezhorší stav nemovitosti a budou stálí. Případné prodlevy při změnách osob mohou být velmi rizikové z důvodu hrazení hypotéky z vlastních zdrojů. Ve výsledku však v době potřeby lze nemovitost prodat a vytěžené peníze využít pro život v penzi. Rizikem však zůstává splasknutí realitní bubliny na trzích, která požene ceny nemovitostí prudce dolů a ztráta z investice se může stát velmi vysokou.

5.2.5 Investice do zlata

Zlato považují lidé už odedávna jako komoditu přinášející jistotu. Tomuto názoru přispěla také doba zlatého standardu, kdy byla hodnota amerického dolaru navázána na zlato. Nákup zlata však patří mezi poměrně nespolehlivé investice. Jeho cena zažila v posledním desetiletí výrazné změny. Výkyvy můžeme pozorovat na následujícím obrázku.

Obr. 5 Vývoj ceny zlata
Zdroj: McMahon (2016)

V letech 2000 až 2012 začala cena zlata po velmi dlouhém období stagnace výrazně růst. Důvodem byla významná role centrálních bank, které vystupují na straně poptávky (Step finance, 2016). To způsobilo velký zájem investorů a poptávka po zlatých cihličkách rostla. Nicméně aktuální dlouhodobý pokles nám napovídá, že investice do zlata by měla být pouze doplňkem v portfoliu aktiv, jelikož jeho cena kolísá změnami nejrůznějších veličin či událostí. Jeho využití pro spoření tedy není vhodnou volbou.

5.2.6 Zaměstnanecké fondy

Zaměstnanecké fondy jsou v zahraničí poměrně využívaným systémem spoření na stáří. Nejblíže od nás tento typ spoření funguje v Německu. Problémem těchto fondů je nízká diverzifikace rizik, protože jestliže firma zkrachuje, zaměstnanec přijde nejen o plat ze své práce, ale také o veškeré nasporené prostředky na důchod. Zaměstnavatelé také často nemají možnost či prostředky k nákupu nejrůznějších typů aktiv, nebo nemají dostatečné znalosti o možnostech na trhu, a tak může být výsledné zhodnocení fondu nakonec nižší než u běžných penzijních fondů.

V České republice se však takové fondy usazovat nesmí a tvůrci legislativy v současné době ani o vzniku těchto forem spoření na stáří nemluví.

6 Podnikání OSVČ a odvody

Podnikání osob samostatně výdělečně činných se za posledních 25 let velmi rychle rozvíjelo. Dříve byla jejich činnost značně omezována, ale v roce 2011 se již podíl OSVČ na zaměstnanosti pohyboval na úrovni 17,7 %. Toto číslo je lehce nad průměrem zemí EU, avšak například v Řecku dosahuje podíl OSVČ až 34,2 %. Pokud však srovnáme Českou republiku se zeměmi V4, které jsou nám institucionálně bližší, můžeme vidět, že situace je i v těchto státech různá. V Maďarsku bylo zjištěno jen 9,4 %, v Polsku pak 22,7 % a na Slovensku 15,9 % (Průša, 2013, s. 31).

Činnost právnických osob a osob samostatně výdělečně činných se od sebe liší především svojí rizikovostí. Korporace se více zaměřují na směry podnikání, které jsou více kapitálově náročné. Naopak drobné OSVČ jsou velmi závislé na své vlastní činnosti a jsou tak více ohrožené. Nemají tudíž takovou možnost přístupu ke kapitálu ani k bankovním půjčkám kvůli riziku nesplacení. Tento problém může ovlivňovat i rozdělení OSVČ na osoby, které pracují samy a ty, které si najímají zaměstnance. Osoby, které pracují samy, jsou ohroženy ještě více, protože jakýkoliv výkyv v životní situaci (například stáří, nemoc, péče o dítě, apod.) ovlivní výši jejich příjmů více, z důvodu jejich nenahraditelnosti. OSVČ se proto často zaměřují spíše na drobnější sektory podnikání (řemesla, drobné stavebnictví, služby - ubytování, stravování, kadeřnictví, apod.) a působí více pouze v lokálních podmínkách trhu, který dobře znají.

Osoby samostatně výdělečně činné jsou tedy významnou částí domácí ekonomiky, a v rámci spravedlivého přístupu k různým typům činností by měly být zatíženy odvodovými povinnostmi ke státu stejně jako jiné subjekty. Tak to ale v praxi nefunguje, a to díky jinému postupu vykázání základu pro výpočet daně z příjmů i odvodů na sociální a zdravotní pojištění.

Vykázání daňové povinnosti se u OSVČ a společníků s.r.o. liší. Ať už je společník odměňován v rámci závislé činnosti nebo pomocí podílů na zisku, vždy daní celý svůj příjem. Pro OSVČ je však daňovým základem příjem snížený o výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů. Výdaje pak lze uplatňovat dvěma způsoby, a to buď v jejich skutečné výši, nebo procentem z příjmů, tzv. paušální výdaje. OSVČ tedy mají velkou možnost optimalizace a vyberou si způsob vykazování výdajů, které je pro ně výhodnější tak, aby platili nižší daně. V České republice jsou navíc procenta paušálních výdajů nastavena velmi vysoko a u některých poplatníků vysoce převyšují skutečné výdaje. V roce 2015 na tuto situaci stát zareagoval a stanovil alespoň maximální limity výdajů, které lze uplatnit, při volbě vykazování výdajů procentem z příjmů. Výběr daně u OSVČ však vzhledem k metodice výpočtu daňové povinnosti není vzhledem k ostatním typům příjmů spravedlivá a výsledky nízkého výběru daně můžeme vidět též na statistikách finanční správy.

Rok	Výběr daně (v mil. Kč)	
	DPFO - podnikatelů	DPFO ze záv. činnosti
2005	26 583	110 662
2006	17 854	111 633
2007	17 003	126 388
2008	17 749	115 180
2009	5 565	111 042
2010	7 987	111 842
2011	2 939	119 373
2012	3 261	119 787
2013	2 680	126 134
2014	1 128	130 867
2015	2 498	136 125

Tab. 18 Rozdíl výběru DPFO u podnikatelů a závislé činnosti
Zdroj: Finanční správa (2017)

V situaci sociálního a zdravotního pojištění jsou rozdíly ještě znatelnější. Konstrukce zdanitelného základu se u závislé činnosti počítá z hrubé výše příjmu. OSVČ jsou i v tomto případě zvýhodněny. Základem pro odvody na sociální pojištění je minimálně 50 % (výši vyměřovacího základu si může OSVČ stanovit i sama) jejich vykázaného základu daně z podnikání (§ 7 ZDP) pro daň z příjmů fyzických osob. Základem pro výpočet odvodů na zdravotní pojištění je pak 50 % rozdílu mezi příjmy a výdaji OSVČ. Tedy již ponížený základ daně o často nereálné dosažené výdaje je ponížen ještě jednou, a to o celou polovinu. Teprve z příslušného vyměřovacího základu se vypočítá 13,5 % na zdravotní pojištění a 31,5 % na sociální pojištění (v případě, že si OSVČ dobrovolně hradí nemocenské pojištění). Procenta tedy sice jsou nastavena pro pracující i podnikající fyzické osoby stejně, nicméně konstrukce základů pro výpočet odvodů značně snižuje příjmy plynoucí od OSVČ. Podle Průši (2013, s. 70), který se odkazuje na výpočty Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí, by měla proporce odvodových základů OSVČ odpovídat základům vykazovaným při odměňování mzdou. Nicméně dvě věci působí proti tomuto tvrzení. První z nich je daňová optimalizace, kdy nízký daňový základ ovlivňuje množství odváděných prostředků na sociální pojištění, a druhá z nich je existence tzv. švarcsystému. V tomto případě osoba celý příjem spotřebuje a nevynakládá žádné skutečné náklady na dosažení, zajištění a udržení příjmů, což byl předpoklad při tvorbě metodiky konstrukce výpočtu základu pro odvod na sociální pojištění.

Situace nízkého zdanění a odvodových povinností je samozřejmě pro OSVČ během jejich výdělečného života pozitivní. Nemusí odvádět tolik prostředků do státního rozpočtu a zůstane jim vyšší disponibilní důchod. Problém ovšem nastává v případě, že najednou OSVČ potřebuje čerpat prostředky ze sociálního systému. Nejčastěji se jedná o případ zestárnutí podnikatele, kdy chce odejít do starobního důchodu. Z velmi nízkých odvodů během života je mu posléze vypočítán

taktéž nízký starobní důchod, protože za jeho roční příjem se za jednotlivé roky považují roční vyměřovací základy vykázané pro výpočet sociálního pojištění. Hájková (2016) ve svém článku zmiňuje, že Ministerstvo práce a sociálních věcí odhaduje počet OSVČ platící minimální zálohy na sociální pojištění až na 50-60 %. Z toho důvodu poté čelí problémům se starobním důchodem, a proto je potřeba, aby OSVČ zvážily kolik peněz budou na sociální pojištění odvádět. Orientační částku lze odvodit od výpočtu průměrné mzdy v ČR. Z běžného výpočtu mzdy si lze vypočítat, jakou výši sociálního pojištění odvádí zaměstnanec, sečíst hodnotu s částkou odváděnou za zaměstnance zaměstnavatelem a přizpůsobit svou výši základu pro výpočet sociálního pojištění tak, aby výsledné pojištění odpovídalo zhruba odvodům zaměstnance. Potom je na zvážení každého občana kolik peněz bude v důchodu potřebovat a jaký životní standard si bude chtít ve stáří udržet. V případě, že si OSVČ nechce přispívat více, má ještě možnost spořit si na důchod individuálně, například prostřednictvím placení penzijního připojištění, životního pojištění, využívání spořicíh účtů, podílových fondů, nákupu investiční nemovitosti či jinak. V každém případě je jistotou, že bez změny výše spoření či odvodů do systému sociálního zabezpečení se samostatně podnikající osoba nemůže spoléhat pouze na důchod ze státního sociálního systému. Na tento fakt OSVČ upozornila i ministryně práce a sociálních věcí, Michaela Marxová (MPSV, 2016), která na začátku roku 2016 poslala živnostníkům vykonávajícím samostatnou výdělečnou činnost jako hlavní upozorňující dopis. Zde jim byla na příkladech vysvětlena problematika odvodů a následných výší starobních důchodů a taktéž jim bylo doporučeno zvýšení odváděného pojistného na sociální pojištění.

7 Modelové příklady

Tato část práce se bude zabývat modelovými příklady, na kterých budou zjišťovány dopady volby typu a výše příjmu společníka na jeho čistou hodnotu současného příjmu, ale i dopadů na jeho budoucí výši starobního důchodu.

7.1 Předpoklady

Pro namodelování příkladů je nutné si stanovit určité vstupní předpoklady, které budou oporou pro následující výpočty.

- Obecné předpoklady:
  - výše výsledku hospodaření modelové s.r.o. je 2 000 000 Kč
  - srovnání procentuální výše zdanění u jednotlivých variant je porovnávána s výsledkem hospodaření bez zahrnutí mzdových nákladů
  - do odvodového zatížení se počítají taktéž daně a odvody ze mzdy (popř. ze zdanění OSVČ); v tabulkách s výpočty odvodového zatížení je tato položka označena kurzívou
  - společník je jediným vlastníkem a pracuje pro společnost sám.
- Předpoklady pro výpočet důchodů
  - modelový společník (muž) bude zvoleným systémem odměňování ohodnocován 40 let (od 25 do 65 let)
  - do důchodu bude odcházet v 65 letech věku (dle budoucích výroků směřování důchodového věku od vlády)
  - v důchodu bude od 65 let do aktuální střední délky dožití pro rok 2015, což je 76,25 let (Český statistický úřad, 2017) => zaokrouhлено na 76 let - tedy v důchodu bude 11 let
  - suma jeho vyměřovacích základů bude $40 \text{ let} * 12 \text{ měsíců} * \text{hrubá mzda}$
  - počet odpracovaných dnů je stanoven na 9 200 dnů (250 pracovních dnů v roce - 20 dní dovolené) * 40 let
  - ve výpočtu bude abstrahováno od koeficientu nárůstu všeobecného vyměřovacího základu - ten přepočítává v průběhu pracovního života dosahovaný příjem na současnou hodnotu, ale v modelech budeme dosazovat právě již současnou hodnotu těchto příjmů po celou dobu pracovního života, a proto bude výsledek taktéž již v současné hodnotě.

Jako doplněk modelových příkladů bude sloužit výpočet částky, kterou by si měl společník měsíčně odkládat, aby si v budoucnu udržel společně se státním důchodem alespoň příjem ve výši 20 000 Kč měsíčně. Pro výpočet této hodnoty využijeme vzorec, který vychází ze spojení výpočtů pro současnou a budoucí hodnotu annuity a který uvádí Šoba (2013, s. 107-109).

$$a \times m \times \left(1 + \frac{m \pm 1}{2 \times m} \times r\right) \times \frac{(1+r)^n - 1}{r} = a \times m \times \left(1 + \frac{m \pm 1}{2 \times m} \times r\right) \times \frac{1 - v^n}{r} \times v^k$$

Diskontní faktor v se pak vypočítá následovně.

$$v = \frac{1}{1+r}$$

Vysvětlení proměnných z první části vzorce:

- a výše anuity (úložka při spoření)
- m počet anuit (úložek) za jedno úrokové období
- r úroková sazba za úrokové období
- n počet úrokových období spoření

Vysvětlení proměnných pro druhou část vzorce

- a výše anuity (důchodu)
- m počet anuit (důchodu) za jedno úrokové období
- r úroková sazba za úrokové období
- n počet úrokových období výplaty anuity (důchodu)
- k počet úrokových období odkladu výplaty anuity (důchodu)

V rámci tohoto výpočtu budou zohledněny následující předpoklady:

- spoření i výplata důchodu bude probíhat na začátku měsíce (tedy v místě vzorce, kde se vyskytuje znaménko $\pm$, bude vybráno vždy znaménko $+$)
- úroková míra r je stanovena na 1 %, tedy v relativním vyjádření 0,01
- úrokové období je roční
- mezi obdobím spoření a důchodu není žádná doba odkladu, tedy $k = 0$
- doba spoření bude 40 let (od 25 do 65 let)
- doba čerpání důchodu bude 11 let (od 65 do 76 let)

7.2 Představení modelů

V oblasti odměňování společníků s.r.o. bude pracováno se šesti základními modely.

Model 1 se bude zaměřovat na volbu odměňování společníka pouze na základě podílů na zisku, které mu jsou vypláceny jedenkrát ročně na základě schválení výše podílů valnou hromadou.

V modelu 2 bude předmětem modelace varianta odměňování společníka, kdy výše měsíční odměny nepřevyší 2 499 Kč, tedy bude se jednat o tzv. práci malého rozsahu, ze které společník odvádí pouze zdravotní pojištění. Model bude kombinován taktéž s odměňováním ve formě výplaty podílu na zisku.

Model 3 představí takovou variantu, kdy společník bude ze své mzdy odvádět co nejnížší možnou daň z příjmů. Modelová mzda bude nastavena zároveň na takovou výši, aby společníkovi odpadla povinnost doplácení zdravotního pojištění do minimální výše. Takovou situaci zajistí nastavení mzdy na minimální měsíční úroveň 11 000 Kč. Model bude doplněn taktéž o využití podílů na zisku.

Při sestavení modelu 4 bude představena varianta ohodnocení společníka na základě pracovněprávního vztahu, a to se mzdou nastavenou na takovou úroveň, aby společník čerpal z procentní části důchodu přesně první redukční hranici. Takto nastavená měsíční hrubá mzda je nastavena na 7 828 Kč (výpočet je uveden u daného modelu), což je ale nižší hranice než je minimální mzda. Aby tedy společník mohl takto nízkou mzdu pobírat, bude mu ponížen pracovní úvazek. Společník bude navíc kromě mezd pobírat také odměnu ve formě podílu na zisku.

V modelu 5 bude předmětem výpočtů mzda společníka, jejíž výše bude nastavena na úrovni potřebné pro dosažení plné výše druhé redukční hranice. Zde tedy bude měsíční mzda ve výši 71 160 Kč a odměňování bude opět doplněno o podíly na zisku.

Model 6 nakonec představí variantu vysokého ohodnocení společníka ve formě mzdy, a to nad rámec druhé redukční hranice, ve výši 125 000 Kč měsíčně. I v této variantě bude doplněno odměňování skrze podíly na zisku.

7.3 Model 1

První z modelů se bude zabývat ohodnocením společníka s.r.o. pouze na základě podílů na zisku. Při výpočtu čistého příjmu společníka musíme brát v úvahu tři druhy odvodů. Prvním z nich bude daň z příjmů právnických osob dané společnosti s ručením omezeným. Výsledek hospodaření po zdanění 19% DPPO je základem pro výši odměny společníka. Při jeho výplatě je z této částky sražena 15% srážková daň, o kterou je společníkovi příjem ponížen. Od výsledné částky, kterou společník dostane vyplacenou, musíme však ještě odečíst i zaplacené zdravotní pojištění společníkem. Vzhledem k tomu, že příjem z podílů na zisku nezakládá účast na zdravotním pojištění a jiný příjem již společník nemá, musí se zaregistrovat na příslušné zdravotní pojišťovně jako tzv. osoba bez zdanitelných příjmů (OBZP) a platit si zdravotní pojištění jako samoplátce. Výše zdravotního pojištění se vypočítá pro měsíční platby jako 13,5 % z minimální mzdy, tedy 13,5 % z 11 000 Kč. Měsíčně se tedy jedná o částku 1 485 Kč, ročně pak o 17 820 Kč. Po odečtení všech odvodů získáváme čistý příjem společníka.

VH - zisk	2 000 000 Kč
DPPO 19 %	380 000 Kč
VH - čistý zisk k rozdělení	1 620 000 Kč
Srážková daň 15 %	243 000 Kč
Příjem jednatele z podílů	1 377 000 Kč
ZP - OBZP	17 820 Kč
Čistý zisk jednatele	1 359 180 Kč
Daně a odvody	640 820 Kč
% odvodového zatížení	32,04 %

Tab. 19 Model 1 - výpočet čistého příjmu

Pokud poměříme veškeré odvody k výsledku hospodaření, zjistíme, že tato forma odměňování přinese společníkovi 67,96 % příjmů a zbytek, tedy 32,04 % bude odvedeno do rozpočtů státu či zdravotní pojišťovny.

Vzhledem k tomu, že tento příjem nezakládá společníkovi povinnost platit sociální pojištění, může společník počítat se starobním důchodem pouze ve výši základu. Výpočet jeho budoucího důchodu je velmi snadný. Vzhledem k tomu, že jeho započitatelný příjem pro důchod je 0 Kč, bude taktéž jeho osobní vyměřovací základ roven nule a celý výpočet procentní výměry z výpočtu důchodu odpadáva. Jediný jeho příjem v důchodu bude tedy výše základní výměry, která je aktuálně stanovena na 2 550 Kč měsíčně a minimální částka pro procentní výměru, tedy 770 Kč.

Základní výměra	2 550 Kč
Σ vyměřovacích základů	- Kč
Procentní výměra	770 Kč
Celkový důchod	3 320 Kč

Tab. 20 Model 1 - výpočet důchodu

Z takové částky však společník není schopen v důchodu vyžít a je potřeba, aby se na stáří zajistil nějakým jiným zdrojem. Aby si udržel příjem alespoň 20 000 Kč měsíčně, musí si z vlastních zdrojů naspořit ještě takovou částku, aby mu v budoucím důchodu přinesla 16 680 Kč. Pro tyto účely využijeme daný vzorec. Proměnné tedy můžeme definovat pro první část vzorce jako:

- a   ? Kč
- m   12
- r   0,01
- n   40

a pro druhou část vzorce jako:

- a   16 680 Kč

- m 12
- r 0,01
- n 11
- k 0

Po dosazení hodnot do vzorce tedy vyjde, že společník by si při daných podmínkách měl měsíčně odkládat částku 3 537 Kč.

7.4 Model 2

Druhý z modelů je postaven na odměnění společníka na základě pracovního poměru, jehož odměna nepřesahuje měsíčně 2 499 Kč. Jedná se tedy tak o tzv. práci malého rozsahu, která zakládá účast na zdravotním pojištění, ale na sociálním pojištění již nikoliv. Vzhledem k tomu, že je ze mzdy odváděno zdravotní pojištění, není již v této variantě nutné, aby si společník hradil zdravotní pojištění z vlastních zdrojů jako osoba bez zdanitelných příjmů. Musí však splnit podmínku, že na zdravotní pojištění odvede měsíčně alespoň 1 485 Kč. Z takto nízkého příjmu 2 499 Kč nebude součet odvodů na zdravotní pojištění za zaměstnance a zaměstnavatele stačit, a zaměstnanec tedy odvede částku rozdílu mezi minimem 1 485 Kč a odvodem na ZP ze strany zaměstnavatele. V našem případě se konkrétně jedná o částku 1 260 Kč. Zdravotní pojištění za společníka odvede společnost a společník dostane o to poníženou čistou mzdu.

	Mzda za měsíc	Mzda za rok
Hrubá mzda	2 499 Kč	29 988 Kč
SP zaměstnavatel	- Kč	- Kč
ZP zaměstnavatel	225 Kč	2 699 Kč
Základ daně	2 724 Kč	32 687 Kč
Zaokrouhlený ZD	2 800 Kč	32 600 Kč
Daň 15 %	420 Kč	4 890 Kč
Sleva na poplatníka	2 070 Kč	24 840 Kč
Výsledná daň	- Kč	- Kč
Hrubá mzda	2 499 Kč	29 988 Kč
SP zaměstnanec	- Kč	- Kč
ZP zaměstnanec	1 260 Kč	15 121 Kč
Daň z příjmů	- Kč	- Kč
Čistá mzda	1 239 Kč	14 867 Kč

Tab. 21 Model 2 - výpočet mzdy

Celkový výsledek hospodaření s.r.o. bude tedy nižší o roční výši mzdových nákladů a zaplaceného zdravotního pojištění za zaměstnavatele. Získáme tedy nový výsle-

dek hospodaření, který bude nižší a ze kterého budou následně společníkovi po odvodu DPPO a DPFO vyplaceny podíly na zisku.

VH - zisk	2 000 000 Kč
Náklady na mzdy	32 687 Kč
<i>Odvody z mezd</i>	17 820 Kč
VH po odečtení nákl. na mzdy	1 967 313 Kč
Zaokrouhlený ZD	1 967 000 Kč
DPPO 19 %	373 730 Kč
VH - čistý zisk k rozdělení	1 593 583 Kč
Srážková daň 15 %	239 037 Kč
Příjem jednatele z podílů	1 354 546 Kč
Daně a odvody	630 587 Kč
% odvodového zatížení	31,53%

Tab. 22 Model 2 - výpočet čistého příjmu

Procento všech odvedených daní (součet odvodů z mezd, DPPO a srážkové daně) je v tomto případě o něco nižší než v modelu 1, a tudíž zůstává společníkovi o něco vyšší disponibilní důchod.

Ani v této modelové situaci však společník neodvádí žádné prostředky na sociální pojištění a osobní vyměřovací základ jeho důchodu tak bude nulový.

Základní výměra	2 550 Kč
Σ vyměřovacích základů	- Kč
Procentní výměra	770 Kč
Celkový důchod	3 320 Kč

Tab. 23 Model 2 - výpočet důchodu

Celková výše jeho budoucího důchodu tak bude taktéž odpovídat pouze základní výměře a minimálnímu limitu procentní výměry, což v žádném případě nepokryje jeho budoucí potřeby a bude muset řešit spoření na důchod jiným způsobem.

Vzhledem k tomu, že parametry pro výpočet částky k naspoření jsou stejné jako v modelu 1, tak i zde je potřeba, aby si společník odkládal ze svého disponibilního důchodu ještě dalších 3 537 Kč měsíčně.

7.5 Model 3

Třetí model se bude zabývat nastavením takového příjmu ze závislé činnosti, ze kterého nebude odváděna žádná daň z příjmů, tedy společník využije celou výši základní slevy na poplatníka. V takovém případě tedy potřebujeme, aby daňová

povinnost před uplatněním slevy byla přesně stejně velká jako příslušná sleva, tedy 2 070 Kč měsíčně. Vzhledem k tomu, že daň z příjmů fyzických osob je nastavena na 15 %, lze lehce přes procenta dopočítat, že aby byla splněna tato podmínka, musí být základ daně 13 800 Kč. Základ daně však zahrnuje hrubou mzdu zaměstnance navýšenou o sociální a zdravotní pojištění zaměstnavatele. Pro výpočet je tedy nutné základ daně očistit o 34 % na sociální a zdravotní pojištění pro získání hrubé mzdy. Hodnota hrubé mzdy, kdy by bylo zajištěno plné využití slevy na poplatníka, tedy vychází na 10 298 Kč. Aby však společník nemusel řešit doplacení zdravotního pojištění do minimální úrovně, bude modelová mzda nastavena na 11 000 Kč. Společník tedy vyčerpá celou slevu na poplatníka, ale malá část z daně nepokrytá slevou mu bude ze mzdy stržena a odvedena do státního rozpočtu.

	Mzda za měsíc	Mzda za rok
Hrubá mzda	11 000 Kč	132 000 Kč
SP zaměstnavatel	2 750 Kč	33 000 Kč
ZP zaměstnavatel	990 Kč	11 880 Kč
Základ daně	14 740 Kč	176 880 Kč
Zaokrouhlený ZD	14 800 Kč	176 800 Kč
Daň 15 %	2 220 Kč	26 520 Kč
Sleva na poplatníka	2 070 Kč	24 840 Kč
Výsledná daň	150 Kč	1 680 Kč
Hrubá mzda	11 000 Kč	132 000 Kč
SP zaměstnanec	715 Kč	8 580 Kč
ZP zaměstnanec	495 Kč	5 940 Kč
Daň z příjmů	150 Kč	1 680 Kč
Čistá mzda	9 640 Kč	115 800 Kč

Tab. 24 Model 3 - výpočet mzdy

Od původního výsledku hospodaření je dále potřeba odečíst hodnotu mzdových nákladů, tedy nákladů na mzdy a sociální a zdravotní pojištění ze strany zaměstnavatele, a ze získaného výsledku dále spočítat míru zdanění.

VH - zisk	2 000 000 Kč
Náklady na mzdy	176 880 Kč
<i>Odvody z mezd</i>	61 080 Kč
VH po odečtení nákl. na mzdy	1 823 120 Kč
Zaokrouhlený ZD	1 823 000 Kč
DPPO 19 %	346 370 Kč
VH - čistý zisk k rozdělení	1 476 750 Kč
Srážková daň 15 %	221 513 Kč
Příjem jednatele z podílů	1 255 238 Kč
Daně a odvody	628 963 Kč
% odvodového zatížení	31,45%

Tab. 25 Model 3 - výpočet čistého příjmu

Z dosavadních modelů se jedná o nejméně daňově náročnou situaci. Navíc u této varianty již společník odvádí sociální pojištění a účastní se systému sociálního zabezpečení, takže v budoucnu může oproti předchozím modelům očekávat vyšší starobní důchod.

Výpočet starobního důchodu se tedy odvíjí od situace, kdy společník 40 let dostával hrubou mzdu 11 000 Kč měsíčně. Jeho suma vyměřovacích základů je pak 40 let * 12 měsíců * 11 000 Kč, což odpovídá hodnotě 5 280 000 Kč, která je základem pro následující výpočet výše starobního důchodu.

Základní výměra	2 550 Kč
Σ vyměřovacích základů	5 280 000 Kč
Odpracované dny	9 200 dnů
OVZ na den	574 Kč
OVZ na měsíc	17 457 Kč
1. redukce	12 423 Kč
2. redukce	1 309 Kč
3. redukce	- Kč
Výpočtový základ	13 732 Kč
Počet odprac. let	40 let
Procentní výměra	8 239 Kč
Celkový důchod	10 789 Kč

Tab. 26 Model 3 - výpočet důchodu

V porovnání s modely 1 a 2 už se jedná o výrazné navýšení výše vypláceného starobního důchodu. Nárůst přesahuje dokonce trojnásobek předchozích částek

a výše důchodu je jen o něco nižší než průměrný důchod v České republice (Česká správa sociálního zabezpečení, 2016C), který byl v prvním čtvrtletí roku 2016 vypočítán na 11 400 Kč měsíčně.

I přesto, že již je výše důchodu přijatelná, tak aby si společník udržel hodnotu příjmů ve stáří v hodnotě 20 000 Kč měsíčně, bude si muset naspořit i z vlastních zdrojů. Jedinou proměnnou, která se ve vzorci změní je proměnná a , která nyní bude postačovat menší. Částka k doplnění důchodu bude v tomto výpočtu 9 211 Kč (20 000 Kč - 10 789 Kč) a ve výsledku si tedy bude během svého pracovního života odkládat 1 953 Kč měsíčně.

7.6 Model 4

Čtvrtý modelový příklad se zabývá odměňováním společníka na takové úrovni, aby při výpočtu důchodu čerpal přesně celou první redukční hranici, tedy 12 423 Kč. Vzhledem ke stanovenému předpokladu 9 200 odpracovaných dnů a potřebě výsledku měsíčního osobního vyměřovacího základu ve výši 12 423 Kč, lze dopočítat, že suma vyměřovacích základů musí být rovna částce 3 757 528 Kč. Když poté výsledek vydělíme 40 pracovními lety a 12 měsíci, získáme potřebnou hrubou mzdu, která je ve výši 7 828 Kč. V daném případě však nastává problém, protože taková výše hrubé mzdy je hluboce pod limitem pro minimální mzdu. Proto, pokud skutečně chce společnost tímto způsobem odměňovat, musí být ponížena pracovní úvazek společníka. Procentuálně se jedná o podíl naší hrubé mzdy a minimální mzdy, kdy by takový úvazek musel být nastaven na 71,16 %. Lepší možností by však administrativně bylo, aby byl úvazek nastaven na 70 % a společníkovi by bylo v rámci odměn dopláceno měsíčně 128 Kč. Takto by bylo dosaženo stejného výsledku, avšak s následnou pracovní administrativou by nebylo tolik problémů. Nastavení hrubé mzdy pod limit minimální mzdy pak také znamená nedostatečnou platbu na zdravotní pojištění, a tak je potřeba společníkovi ze mzdy strhnout i doplatek na zdravotní pojištění, a to do minimální hodnoty 1 485 Kč měsíčně.

	Mzda za měsíc	Mzda za rok
Hrubá mzda	7 828 Kč	93 936 Kč
SP zaměstnavatel	1 957 Kč	23 484 Kč
ZP zaměstnavatel	705 Kč	8 455 Kč
Základ daně	10 490 Kč	125 875 Kč
Zaokrouhlený ZD	10 500 Kč	125 800 Kč
Daň 15 %	1 575 Kč	18 870 Kč
Sleva na poplatníka	2 070 Kč	24 840 Kč
Výsledná daň	- Kč	- Kč
Hrubá mzda	7 828 Kč	93 936 Kč
SP zaměstnanec	509 Kč	6 106 Kč
ZP zaměstnanec	780 Kč	9 365 Kč
Daň z příjmů	- Kč	- Kč
Čistá mzda	6 539 Kč	78 465 Kč

Tab. 27 Model 4 - výpočet mzdy

Míru zdanění po započtení daně z příjmů právnických osob ukazuje následující tabulka.

VH - zisk	2 000 000 Kč
Náklady na mzdy	125 875 Kč
<i>Odvody z mezd</i>	47 410 Kč
VH po odečtení nákl. na mzdy	1 874 125 Kč
Zaokrouhlený ZD	1 874 000 Kč
DPPO 19 %	356 060 Kč
VH - čistý zisk k rozdělení	1 518 065 Kč
Srážková daň 15 %	227 710 Kč
Příjem jednatele z podílů	1 290 355 Kč
Daně a odvody	631 180 Kč
% odvodového zatížení	31,56%

Tab. 28 Model 4 - výpočet čistého příjmu

Po odměňování pouze v rámci podílů na zisku (model 1) se jedná o druhou nejvíce zdaňovanou variantou, i když procenta u jednotlivých variant se od sebe příliš významně neliší.

Pro výpočet starobního důchodu tedy bude vyměřovacím základem částka 3 757 440 Kč (rozdílnost oproti předpokladu výše základu je dána vlivem zao-

krouhlení), která přesně odpovídá nastavení měsíčního osobního vyměřovacího základu na limitní částku 12 423 Kč.

Základní výměra	2 550 Kč
Σ vyměřovacích základů	3 757 440 Kč
Odpracované dny	9 200 dnů
OVZ na den	408 Kč
OVZ na měsíc	12 423 Kč
1. redukce	12 423 Kč
2. redukce	- Kč
3. redukce	- Kč
Výpočtový základ	12 423 Kč
Počet odprac. let	40 let
Procentní výměra	7 454 Kč
Celkový důchod	10 004 Kč

Tab. 29 Model 4 - výpočet důchodu

V této modelové situaci je důchod poměrně nízký, ale stejně jako v modelu 3 odpovídá vyšší částce, než byla výše čistého příjmu (ze mzdy) během pracovního života. Důvodem je vysoký počet odpracovaných let, který vyrovnává potom následný vyšší důchod.

Aby si i v tomto modelu společník ve stáří udržel stabilní výši důchodu 20 000 Kč, musí si zajistit příjem z jiných zdrojů ve výši 9 996 Kč měsíčně, a tedy po dosažení proměnné do vzorce vyjde, že je potřeba si v průběhu pracovního života odkládat za daných podmínek 2 120 Kč měsíčně.

7.7 Model 5

V pořadí pátý modelový příklad je obdobou modelu 4, ovšem zde bude mzda nastavena tak, aby společník plně využil nejen první redukční hranici při následném výpočtu důchodu, ale i celou druhou hranici. Opět tedy za znalosti počtu odpracovaných dnů za pracovní život a potřebné výše měsíčního osobního vyměřovacího základu lze dopočítat, že suma vyměřovacích základů by se měla rovna 34 156 815 Kč. Po vydělení 40 lety a následně 12 měsíci se rovná výše hrubé mzdy 71 160 Kč. Příjem společníka je taktéž doplněn o dodatečnou odměnu ve formě podílů na zisku.

	Mzda za měsíc	Mzda za rok
Hrubá mzda	71 160 Kč	853 920 Kč
SP zaměstnavatel	17 790 Kč	213 480 Kč
ZP zaměstnavatel	6 405 Kč	76 853 Kč
Základ daně	95 355 Kč	1 144 253 Kč
Zaokrouhlený ZD	95 400 Kč	1 144 200 Kč
Daň 15 %	14 310 Kč	171 630 Kč
Sleva na poplatníka	2 070 Kč	24 840 Kč
Výsledná daň	12 240 Kč	146 790 Kč
Hrubá mzda	71 160 Kč	853 920 Kč
SP zaměstnanec	4 626 Kč	55 505 Kč
ZP zaměstnanec	3 203 Kč	38 427 Kč
Daň z příjmů	12 240 Kč	146 790 Kč
Čistá mzda	51 091 Kč	613 198 Kč

Tab. 30 Model 5 - výpočet mzdy

Po odečtení mzdových nákladů na společníka a následné daně z příjmu právnických osob pak zůstává k rozdělení podílů na zisku ještě téměř 700 000 Kč. Konkrétní výpočet včetně výsledného daňového zatížení ukazuje následující tabulka.

VH - zisk	2 000 000 Kč
Náklady na mzdy	1 144 253 Kč
<i>Odvody z mezd</i>	531 055 Kč
VH po odečtení nákl. na mzdy	855 747 Kč
Zaokrouhlený ZD	855 000 Kč
DPPO 19 %	162 450 Kč
VH - čistý zisk k rozdělení	693 297 Kč
Srážková daň 15 %	103 995 Kč
Příjem jednatele z podílů	589 302 Kč
Daně a odvody	797 500 Kč
% odvodového zatížení	39,87%

Tab. 31 Model 5 - Výpočet čistého příjmu

Jedná se doposud o nejvíce zdaňovanou formu odměny. Téměř 40 % ze svých příjmů společník odvede do státního rozpočtu či rozpočtu zdravotní pojišťovny.

Vzhledem k vysokým odvodům však bude mít nastavení vysoké mzdy vliv také na výši starobního důchodu.

Základní výměra	2 550 Kč
Σ vyměřovacích základů	34 156 800 Kč
Odpracované dny	9 200 dnů
OVZ na den	3 713 Kč
OVZ na měsíc	112 928 Kč
1. redukce	12 423 Kč
2. redukce	26 131 Kč
3. redukce	- Kč
Výpočtový základ	38 554 Kč
Počet odprac. let	40 let
Procentní výměra	23 132 Kč
Celkový důchod	25 682 Kč

Tab. 32 Model 5 - výpočet důchodu

Poprvé v tomto modelu převyšuje výše konečného důchodu limitní částku 20 000 Kč, kterou by chtěl společník v důchodu pobírat, a tudíž si již díky této formě odměňování nemusí spořit ještě do jiných důchodových spořicíh produktů.

7.8 Model 6

Šestý modelový příklad se zabývá velmi vysokým ohodnocením společníka v rámci jeho příjmů ze závislé činnosti. V takovém případě již začíná do výpočtu mzdy společníka promítat vliv solidárního zvýšení daně a také maximálního vyměřovacího základu pro sociální pojištění. Solidární zvýšení daně se počítá jako 7 % z rozdílu mezi hrubou mzdou a měsíčním podílem ze 48-násobku průměrné mzdy. Pro rok 2017 se jedná o roční limit 1 355 136 Kč a měsíční limit 112 928 Kč. Oproti běžné dani z příjmů se tak výpočet neprovádí skrze navýšení o sociální a zdravotní pojištění zaměstnavatele.

Druhým faktorem ovlivňující výpočet vysokých mezd je maximální vyměřovací základ pro sociální pojištění. I ten je stanoven jako 48-násobek průměrné mzdy, tedy na roční částku 1 355 136 Kč. Vzhledem k nastavení hrubé měsíční mzdy na 125 000 Kč, musí být výpočet mezd rozdílný pro měsíce leden až říjen 2017, kdy limit pro sociální pojištění ještě nebude překročen a výpočet tedy bude probíhat standardně. V měsíci listopadu již roční limit překročen bude, a tudíž bude na sociální pojištění odveden pouze doplatek. Konkrétně se bude jednat o částku hrubého příjmu 105 136 Kč, ze kterého se vypočítá doplatek sociálního pojištění za zaměstnavatele (25 %) a za zaměstnance (9 %). Ze zbytku příjmu za měsíc listopad (44 864 Kč) a za celý prosincový příjem již nebude odváděno žádné sociální pojištění. Na zdravotní pojištění žádný takový maximální vyměřovací základ nepůsobí a povinnost odvodů tak není dotčena žádnou výjimkou.

	Měsíce 01-10/17	Měsíc 11/17	Měsíc 12/17
Hrubá mzda	125 000 Kč	125 000 Kč	125 000 Kč
SP zaměstnavatel	31 250 Kč	26 284 Kč	- Kč
ZP zaměstnavatel	11 250 Kč	11 250 Kč	11 250 Kč
Základ daně	167 500 Kč	162 534 Kč	136 250 Kč
Zaokrouhlený ZD	167 500 Kč	162 600 Kč	136 300 Kč
Daň 15 %	25 125 Kč	24 390 Kč	20 445 Kč
Solidární zvýšení daně	845 Kč	845 Kč	845 Kč
Sleva na poplatníka	2 070 Kč	2 070 Kč	2 070 Kč
Výsledná daň	23 900 Kč	23 165 Kč	19 220 Kč
Hrubá mzda	125 000 Kč	125 000 Kč	125 000 Kč
SP zaměstnanec	8 125 Kč	6 834 Kč	- Kč
ZP zaměstnanec	5 625 Kč	5 625 Kč	5 625 Kč
Daň z příjmů	23 900 Kč	23 165 Kč	19 220 Kč
Čistá mzda	87 350 Kč	89 376 Kč	100 155 Kč

Tab. 33 Model 6 - výpočet mzdy v průběhu roku

	Mzda za rok
Hrubá mzda	1 500 000 Kč
SP zaměstnavatel	338 784 Kč
ZP zaměstnavatel	135 000 Kč
Základ daně	1 973 784 Kč
Zaokrouhlený ZD	1 973 700 Kč
Daň 15 %	296 055 Kč
Solidární zvýšení daně	10 140 Kč
Sleva na poplatníka	24 840 Kč
Výsledná daň	281 355 Kč
Hrubá mzda	1 500 000 Kč
SP zaměstnanec	88 084 Kč
ZP zaměstnanec	67 500 Kč
Daň z příjmů	281 355 Kč
Čistá mzda	1 063 061 Kč

Tab. 34 Model 6 - výpočet mzdy za celý rok

Zbytek z výsledku hospodaření je taktéž rozdělen společníkovi v rámci podílů na zisku, ovšem po odečtení mzdových nákladů z původního výsledku hospodaření již příliš prostředků na rozdělení nezbyvá.

VH - zisk	2 000 000 Kč
Náklady na mzdy	1 973 784 Kč
<i>Odvody z mezd</i>	910 723 Kč
VH po odečtení nákl. na mzdy	26 216 Kč
Zaokrouhlený ZD	26 000 Kč
DPPO 19 %	4 940 Kč
VH - čistý zisk k rozdělení	21 276 Kč
Srážková daň 15 %	3 191 Kč
Příjem jednatele z podílů	18 085 Kč
Daně a odvody	918 855 Kč
% odvodového zatížení	45,94%

Tab. 35 Model 6 - výpočet čistého příjmu

Šestá modelová varianta se tedy ukázala jako nejvíce náročná na odvodové povinnosti. Výše zdanění a odvodů dosahuje téměř polovinu z celkového příjmu, což je opravdu velmi vysoký poměr.

Následující tabulka ukazuje výpočet starobního důchodu tohoto modelového příkladu.

Základní výměra	2 550 Kč
Σ vyměřovacích základů	60 000 000 Kč
Odpracované dny	9 200 dnů
OVZ na den	6 522 Kč
OVZ na měsíc	198 370 Kč
1. redukce	12 423 Kč
2. redukce	26 131 Kč
3. redukce	- Kč
Výpočtový základ	38 554 Kč
Počet odprac. let	40 let
Procentní výměra	23 132 Kč
Celkový důchod	25 682 Kč

Tab. 36 Model 6 - výpočet důchodu

Na uvedeném výpočtu důchodu lze vidět, že nadměrné ohodnocení společníka v rámci mzdy již nemá další vliv na výši důchodu. Tato situace je dána omezením třetí redukční hranice, nad jejíž výši již není vysoký osobní vyměřovací základ započítáván. Proto i kdy má takto odměňovaný společník vyšší sumu vyměřovacích základů, výše starobního důchodu bude jak pro modelový příklad 5, tak pro pří-

klad 6 stejná. Důchod ve výši 25 682 Kč je tak nejvyšším důchodem, který může být aktuálně v České republice vyplácen.

Společník získává stále částku důchodu vyšší než je 20 000 Kč, tedy již není potřebné, aby si spořil na důchod i jiným způsobem.

7.9 OSVČ

V rámci dílčího cíle se nyní zaměřím na komparaci odměňování společníků s.r.o. a osob samostatně výdělečně činných. Komparace bude provedena na stejných modelových příkladech, aby bylo následně možné srovnat míru zdanění u jednotlivých modelových variant (jedná se tedy vlastně o doplňky k původním modelům).

Základem pro výpočet zdanitelného příjmu OSVČ je výše roční hrubé mzdy společníka získaného v rámci porovnávaného modelu navýšená o sociální a zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem, tedy jedná se o výši osobních nákladů. Místo ohodnocení mzdou tedy bude ve výši osobních nákladů společník fakturovat společnosti za práci poskytnutou na základě živnostenského listu. Od modelu 1 tedy bude abstrahováno, protože v této situaci nedochází k výplatě mzdy společníkovi, a tak by byla konstrukce výpočtů stejná.

Pro lepší možnost srovnání bude stanoveno, že OSVČ se dobrovolně účastní nemocenského pojištění a platí společně se sociálním pojištěním 31,5 % z vyměřovacího základu. Druhou věcí, která je předpokladem pro modely, je obecné stanovení paušálních výdajů, a to u všech modelových situací. Paušál bude stanoven na asi nejčastějších 60 % příjmů, maximálně však 1 200 000 Kč.

V modelech je také potřeba dbát na správné stanovení vyměřovacího základu. Obecně platí, že u zdravotního pojištění se jedná o 50 % rozdílu mezi příjmy a výdaji OSVČ (paušálními nebo skutečnými) a u sociálního pojištění je to 50 % dílčího základu daně z podnikání dle § 7 ZDP. U zdravotního pojištění však je potřeba porovnat dosažený vyměřovací základ s minimálním limitem. Pokud by totiž vyšel vyměřovací základ stanovený standardním způsobem menší než je minimální, použije se právě minimální limit. U sociálního pojištění taktéž platí limity, ale tentokrát již jak minimální, tak maximální. Minimální limit u sociálního a zdravotního pojištění se však liší. Výpočty čistých zisků OSVČ ukazují následující tabulky.

	k modelu 2	k modelu 3	k modelu 4
Příjmy	32 687 Kč	176 880 Kč	125 875 Kč
Výdaje (60 %)	19 612 Kč	106 128 Kč	75 525 Kč
Základ daně	13 075 Kč	70 752 Kč	50 350 Kč
Zaokrouhlený základ daně	13 000 Kč	70 700 Kč	50 300 Kč
Daň (15 %)	1 950 Kč	10 605 Kč	7 545 Kč
Sleva na poplatníka	24 840 Kč	24 840 Kč	24 840 Kč
Výsledná daň	- Kč	- Kč	- Kč
Vyměřovací základ (50 %)	6 537 Kč	35 376 Kč	25 175 Kč
Minimální vym. zákl. pro ZP	169 392 Kč	169 392 Kč	169 392 Kč
Minimální vym. zákl. pro SP	84 696 Kč	84 696 Kč	84 696 Kč
Zdravotní poj. (13,5 %)	22 868 Kč	22 868 Kč	22 868 Kč
Sociální poj. (31,5 %)	26 679 Kč	26 679 Kč	26 679 Kč
Čistý zisk OSVČ	- 16 860 Kč	127 333 Kč	76 328 Kč

Tab. 37 Model OSVČ - výpočet čistých zisků OSVČ u modelů 2-4

	k modelu 5	k modelu 6
Příjmy	1 144 253 Kč	1 973 784 Kč
Výdaje (60 %)	686 552 Kč	1 184 270 Kč
Základ daně	457 701 Kč	789 514 Kč
Zaokrouhlený základ daně	457 700 Kč	789 500 Kč
Daň (15 %)	68 655 Kč	118 425 Kč
Sleva na poplatníka	24 840 Kč	24 840 Kč
Výsledná daň	43 815 Kč	93 585 Kč
Vyměřovací základ (50 %)	228 851 Kč	394 757 Kč
Minimální vym. zákl. pro ZP	- Kč	- Kč
Minimální vym. zákl. pro SP	- Kč	- Kč
Zdravotní poj. (13,5 %)	30 895 Kč	53 292 Kč
Sociální poj. (31,5 %)	72 088 Kč	124 348 Kč
Čistý zisk OSVČ	997 455 Kč	1 702 558 Kč

Tab. 38 Model OSVČ - výpočet čistých zisků OSVČ u modelů 5-6

Jak je z výsledků vidět, ani v jedné variantě nepřekročil vyměřovací základ pro sociální pojištění své maximum (jako tomu bylo u modelu 6 u mzdy). Stejně tak tomu je i u solidárního zvýšení daně. Spíše naopak se zde potýkáme s případy, kdy jsou vyměřovací základy příliš nízké, takže je potřeba je navýšit na minimální úroveň (modely 2-4).

Výpočty čistých příjmů znázorňují následující tabulky.

	k modelu 2	k modelu 3	k modelu 4
VH - zisk	2 000 000 Kč	2 000 000 Kč	2 000 000 Kč
Náklady na OSVČ	32 687 Kč	176 880 Kč	125 875 Kč
<i>Odvody z OSVČ</i>	49 547 Kč	49 547 Kč	49 547 Kč
VH po odečtení nákl. (OSVČ)	1 967 313 Kč	1 823 120 Kč	1 874 125 Kč
Zaokrouhlený ZD	1 967 000 Kč	1 823 000 Kč	1 874 000 Kč
DPPO 19 %	373 730 Kč	346 370 Kč	356 060 Kč
VH - čistý zisk k rozdělení	1 593 583 Kč	1 476 750 Kč	1 518 065 Kč
Srážková daň 15 %	239 037 Kč	221 513 Kč	227 710 Kč
Příjem jednatele z podílů	1 354 546 Kč	1 255 238 Kč	1 290 355 Kč
Daně a odvody	662 315 Kč	617 430 Kč	633 317 Kč
% odvodového zatížení	33,12%	30,87%	31,67%

Tab. 39 Model OSVČ - výpočet čistého příjmu u modelů 2-4

	k modelu 5	k modelu 6
VH - zisk	2 000 000 Kč	2 000 000 Kč
Náklady na OSVČ	1 144 253 Kč	1 973 784 Kč
<i>Odvody z OSVČ</i>	146 798 Kč	271 226 Kč
VH po odečtení nákl. (OSVČ)	855 747 Kč	26 216 Kč
Zaokrouhlený ZD	855 000 Kč	26 000 Kč
DPPO 19 %	162 450 Kč	4 940 Kč
VH - čistý zisk k rozdělení	693 297 Kč	21 276 Kč
Srážková daň 15 %	103 995 Kč	3 191 Kč
Příjem jednatele z podílů	589 302 Kč	18 085 Kč
Daně a odvody	413 242 Kč	279 357 Kč
% odvodového zatížení	20,66%	13,97%

Tab. 40 Model OSVČ - výpočet čistého příjmu u modelů 5-6

Daňové zatížení (součet odvodů z OSVČ, DPPO a srážkové daně ku výsledku hospodaření) se celkově projevilo lehce vyšší, ale procentuálně téměř srovnatelné s původními modely u variant 2 a 4. U modelu 3 bylo zatížení o něco nižší a až modely 5 a 6 vykazují výrazně nižší odvodové povinnosti.

Modelování důchodů u variant s OSVČ jsou ukázány v následujících tabulkách.

	k modelu 2	k modelu 3	k modelu 4
Základní výměra	2 550 Kč	2 550 Kč	2 550 Kč
Σ vyměřovacích základů	3 387 840 Kč	3 387 840 Kč	3 387 840 Kč
Odpracované dny	9 200 dnů	9 200 dnů	9 200 dnů
OVZ na den	368 Kč	368 Kč	368 Kč
OVZ na měsíc	11 201 Kč	11 201 Kč	11 201 Kč
1. redukce	11 201 Kč	11 201 Kč	11 201 Kč
2. redukce	- Kč	- Kč	- Kč
3. redukce	- Kč	- Kč	- Kč
Výpočtový základ	11 201 Kč	11 201 Kč	11 201 Kč
Počet odprac. let	40 let	40 let	40 let
Procentní výměra	6 721 Kč	6 721 Kč	6 721 Kč
Celkový důchod	9 271 Kč	9 271 Kč	9 271 Kč

Tab. 41 Model OSVČ - výpočet důchodu u modelů 2-4

	k modelu 5	k modelu 6
Základní výměra	2 550 Kč	2 550 Kč
Σ vyměřovacích základů	9 154 024 Kč	15 790 272 Kč
Odpracované dny	9 200	9 200
OVZ na den	995 Kč	1 716 Kč
OVZ na měsíc	30 265 Kč	52 205 Kč
1. redukce	12 423 Kč	12 423 Kč
2. redukce	4 638 Kč	10 343 Kč
3. redukce	- Kč	- Kč
Výpočtový základ	17 061 Kč	22 766 Kč
Počet odprac. let	40	40
Procentní výměra	10 237 Kč	13 660 Kč
Celkový důchod	12 787 Kč	16 210 Kč

Tab. 42 Model OSVČ - výpočet důchodu u modelů 5-6

Propast, která se u jednotlivých modelů vyskytuje u výše výsledných důchodů je velmi vysoká. Pouze u modelu 2 by měla OSVČ vyšší důchod než zaměstnanec, avšak to pouze z důvodu nastavení minimálního limitu pro vyměřovací základ. U všech ostatních variant je důchod vždy nižší.

Aby si tedy i živnostník udržel ve svém stáří příjmy alespoň 20 000 Kč měsíčně, bude si muset, tentokrát u každé z modelových variant odkládat prostředky v průběhu pracovního života i do jiných spořicích produktů. U modelových situací 2 až 4 bude potřeba naspořit takové množství prostředků, aby bylo ve stáří dopl-

něno 10 729 Kč. Po dosazení hodnoty do vzorce tedy vychází ke spoření částka 2 275 Kč. U modelu 5 potřebujeme příjem v důchodu navýšit o 7 213 Kč měsíčně, a tedy odkládat si živnostník musí 1 530 Kč každý měsíc. V posledním modelu 6 si musí živnostník do budoucna zajistit dalších 3 790 Kč a měsíčně si tedy musí spořit 804 Kč.

8 Výsledky

Zpracované modely přinesly zajímavé výsledky. První z modelů, kdy je společník odměňován pouze na základě podílů na zisku sice přinesl poměrně optimální poměr zdanění a odvodů, ovšem vliv vybraného typu odměňování se velmi negativně projevil na výsledné výši starobního důchodu. Ta je zcela nedostačující a společník si musí zajistit spoření na stáří z vlastních zdrojů, a to odkládáním poměrně vysoké měsíční částky. Druhý model se tomu prvnímu velmi podobá. Velmi nízké nastavení mzdy na úrovni pouhých 2 499 Kč měsíčně nezakládá účast na sociálním pojištění, a tak opět není zajištěn jakýkoliv odvod do systému důchodového pojištění. Varianta je tedy sice ve srovnání s modelem 1 zdaněna o 0,51 % méně, ovšem snížení míry zdanění je natolik malé, že ve výsledném příjmu téměř není poznatelné. Starobní důchod i zde je nastaven pouze na minimální výši, která v žádném případě nestačí na pokrytí potřeb ve stáří, a tak si společník musí zajistit spoření na stáří z vlastních zdrojů. Až třetí model poprvé zakládá účast společníka na sociálním, a tedy i důchodovém pojištění. Získaný starobní důchod je již daleko vyšší než v modelech 1 a 2 a již se přibližuje průměrnému důchodu v zemi, který je aktuálně 11 400 Kč (Česká správa sociálního zabezpečení, 2016C). Navíc i daňové zatížení je v tomto případě nejnižší, což je příznivé pro současný příjem společníka. Model 4 je třetí nejvíce zdaňovanou variantou nastavení příjmů společníka. Oproti třetí situaci je tak současná odvodová situace horší, a taktéž nižší je i výsledný starobní důchod společníka. Tento model tedy není obecně vhodným doporučením pro nastavení systému odměňování společníka společností s ručením omezeným. V pátém modelu začíná vyšší mírou růst ohodnocení společníka v rámci mzdy. Již poměrně vysoký měsíční mzdový příjem vynesl míru daňového zatížení až na úroveň téměř 40 %. S růstem odvodů do státního rozpočtu taktéž roste i výsledná výše starobního důchodu. Od počátku tohoto příkladu je model nastaven tak, aby společník získal maximální důchod ze státního rozpočtu, takže poprvé v této variantě si nemusí společník spořit na důchod v průběhu jeho pracovního života a může se za aktuálních podmínek spolehnout pouze na stát. Poslední šestý model se zabýval velmi vysokým ohodnocením společníka v rámci mzdy. Takové nastavení odměňování společníka přineslo výsledek nejvyššího možného zdanění, a to až na úroveň téměř 46 %. Taková situace je již neúnosná a volba tohoto typu odměňování není obzvláště pro současnou situaci společníka vhodná. Navíc ani výše starobního důchodu se dále nezvýšila, jelikož již v modelu 5 bylo dosaženo jeho maxima. Celkové zhodnocení modelů přináší následující tabulky.

Číslo modelu	Odvodové zatížení	Pořadí
Model 1	32,04 %	4
Model 2	31,53 %	2
Model 3	31,45 %	1
Model 4	31,56 %	3
Model 5	39,87 %	5
Model 6	45,94 %	6

Tab. 43 Shrnutí daňového zatížení modelů

Číslo modelu	Výše důchodu	Pořadí
Model 1	3 320 Kč	6
Model 2	3 320 Kč	5
Model 3	10 789 Kč	3
Model 4	10 004 Kč	4
Model 5	25 682 Kč	2
Model 6	25 682 Kč	1

Tab. 44 Shrnutí výše důchodů u modelů

Vzhledem k výsledkům a pořadím jednotlivých modelů je tedy obecně pro odměňování společníků společnosti s ručením omezeným nejlepší využít třetí modelovou situaci. Varianta je složena ze sloučení mzdového ohodnocení společníka ve výši minimální hrubé mzdy, tedy 11 000 Kč, s dodatečným odměněním ve formě podílů na zisku. Tato varianta je ze všech modelů nejlepší možností optimalizace daňových či jiných odvodů z příjmů do rozpočtů státu či zdravotní pojišťovny. Výše budoucího starobního důchodu je navíc dle mého názoru v dostatečně vysoké výši, aby pokryla základní potřeby důchodce. Jedná si sice až o v pořadí třetí (druhý) nejvyšší důchodový příjem, avšak modelové situace 5 a 6 nejsou vhodné z hlediska výše daňového zatížení příjmů v průběhu pracovního života.

Volba systému odměňování je však závislá především na osobním postoji konkrétního společníka. Pokud by pro danou osobu bylo předností volba takového typu odměnění, aby zaplatil co nejméně prostředků na daních a souvisejících odvodových povinnostech, doporučením by bylo opět využití modelu 3. Naopak pokud by společníka zajímal především vysoký starobní důchod, doporučila bych mu variantu č. 5, kdy získá nejvyšší možný státní důchod při relativně nízkém (oproti modelu 6) daňovém zatížení současných příjmů.

Typ odměňování má tedy prokazatelně vliv na výši odvodových povinností. To se však následně odráží na příjmové straně státního rozpočtu. Pro účely kalkulace dopadů na státní rozpočet bude výpočet zaměřen pouze na důchodové pojištění, kde jsme schopni stanovit nejen konkrétní příjmy, ale i výdaje. Příjmy, které jsou odváděny na důchodové pojištění, se vypočítají jako 28 % z hrubé mzdy dosažené

za celý čtyřicetiletý pracovní život (tedy jedná se o největší procento z celého sociálního pojištění). Naopak na výdajové straně rozpočtu stojí výše vypočítaného starobního důchodu, který je pobírán měsíčně, a to na základě zvolených předpokladů po dobu 11 let.

Číslo modelu	Odvody do SR	Čerpání ze SR	Bilance
Model 1	- Kč	438 240 Kč	- 438 240 Kč
Model 2	- Kč	438 240 Kč	- 438 240 Kč
Model 3	1 478 400 Kč	1 424 174 Kč	54 226 Kč
Model 4	1 052 083 Kč	1 320 502 Kč	- 268 419 Kč
Model 5	9 563 904 Kč	3 390 077 Kč	6 173 827 Kč
Model 6	16 800 000 Kč	3 390 077 Kč	13 409 923 Kč

Tab. 45 Dopad na státní rozpočet

Z hlediska dopadů na státní rozpočet je polovina modelových situací záporná a polovina kladná. Výsledky odpovídají systému solidarity, který je v České republice nastaven. Nulové či velmi nízké vykazované započitatelné příjmy pro důchodové pojištění znamenají, že osoba ze systému více čerpá, než do něj odvádí a s rostoucím příjmem se situace obrací. V těchto modelech až od ohodnocení společníka na základě minimální mzdy a následných podílů na zisku, získává státní rozpočet více, než zaplatí. Výpočty jsou však nastaveny pro dobu trvání důchodu v délce 11 let. Jedná se však o střední délku života a tudíž každá osoba může mít vyšší čerpání v závislosti na počtu let v důchodu odlišnou.

Rozdílnost dopadů na státní rozpočet u jednotlivých modelů je dána především tím, že odměňování společníka v rámci podílů na zisku nezakládá účast na sociálním ani zdravotním pojištění. Situace by se značně vyrovnala v případě, že by stát zavedl změnu v odvodech na sociální a zdravotní pojištění a stanovil by placení odvodů z podílů na zisku jako povinné. Takové zdanění by však vysoce navýšilo již tak dost vysoký poměr všech odvodů z příjmů, což by působilo demotivačně a společníci by raději hledali jiné způsoby podnikání, kde odvodové zatížení nebude až tolik vysoké. Možností by však mohlo být zavedení jen jednorázového zdanění daní z příjmů fyzických osob, kdy by již příjem na straně společníka mohl být osvobozen. Daň by tedy odváděla pouze společnost s ručením omezeným a společník by si hradil již jen sociální a zdravotní pojištění.

Modelové příklady zpracováváné na základě dílčího cíle práce přinesly možnost srovnání původních modelových příkladů s příklady, kdy společník pracuje pro společnost jako OSVČ. Srovnání daňového zatížení u modelů 2-6 (model 1 byl z doplňkových modelů vypuštěn kvůli absenci jiné možnosti odměňování kromě podílů na zisku) ukazuje následující tabulka.

Číslo modelu	Odvodové zatížení mezd společníků	Odvodové zatížení OSVČ
Model 2	31,53 %	33,12 %
Model 3	31,45 %	30,87 %
Model 4	31,56 %	31,67 %
Model 5	39,87 %	20,66 %
Model 6	45,94 %	13,97 %

Tab. 46 Srovnání daňových zatížení z mezd a u OSVČ

V modelových příkladech 2 a 4 bylo daňové zatížení OSVČ vyšší než u běžného pracovního poměru. Důvodem pro takový výsledek je působení poměrně vysoce nastavených minimálních vyměřovacích základů pro sociální, ale hlavně zdravotní pojištění. Tato situace převáží výhody, které OSVČ přináší nastavení vyměřovacích základů ve výši 50 % daňového základu či rozdílu mezi příjmy a výdaji, a v těchto případech je tedy lepší volbou využití raději mzdového ohodnocení. Model 3 vychází o něco výhodněji pro OSVČ, avšak v modelových situacích 5 a 6 se již situace výrazně obrací. Daňové zatížení u modelu 5 je o necelou polovinu nižší než u zaměstnaneckého poměru a u modelu 6 je dokonce 50% snížení daňového zatížení překročeno. Vzhledem k nastavení metodiky výpočtu se totiž v žádném z modelů nedostane OSVČ do situace, kdy by byl překročen limit pro aplikaci solidárního zvýšení daně, ani maximálního vyměřovacího základu pro sociální pojištění. Ve výsledku je tedy odvedeno z příjmů mnohem méně prostředků do rozpočtů státu či zdravotní pojišťovny a v případě, že je možné práci společníka řešit fakturací v rámci živnostenského oprávnění, bude to (v modelových příkladech 5 a 6) pro společníka velmi výhodné.

Menší vyměřovací základ OSVČ na sociální pojištění se však projeví taktéž na výšce započitatelného příjmu a následné výši starobního důchodu. Situaci v modelových příkladech představuje následující tabulka.

Číslo modelu	Výše důchodu - mzdy společníků	Výše důchodu - OSVČ
Model 2	3 320 Kč	9 271 Kč
Model 3	10 789 Kč	9 271 Kč
Model 4	10 004 Kč	9 271 Kč
Model 5	25 682 Kč	12 787 Kč
Model 6	25 682 Kč	16 210 Kč

Tab. 47 Srovnání výše důchodů s modely OSVČ

Jak lze z výsledků vidět, pouze druhá modelová varianta přinesla OSVČ vyšší starobní důchod. Tento výsledek nastal z důvodu, že v případě mzdového ohodnocení společníka se jednalo o tzv. práci malého rozsahu, ze které není odváděno sociální pojištění. Osoba samostatně výdělečně činná se však nemůže zbavit povinnosti platit sociální pojištění (pokud nepřekročí maximální vyměřovací základ), a tedy

v daném případě musí odvádět alespoň pojistné z minimálního vyměřovacího základu. Alespoň nějaká částka je mu tedy započítána jako vyměřovací základ pro starobní důchod, odkud plyne následná vyšší dávka. U ostatních modelových situací (modely 3-6) je však vypočítaná výše starobního důchodu vždy nižší než u původních modelů. U modelů 2-4 vychází starobní důchod ve stejné výši, a to z důvodu odvádění sociálního pojištění ze stejných minimálních základů. V modelech 3-4 ještě není pokles oproti původním modelům až tak razantní, ovšem v pátém modelu důchod poklesne o 50 % a v šestém modelu o 37 %. Velmi výhodná procentuální výše odvodů během pracovního života je tak vykompenzována velmi nízkým starobním důchodem, což může být pro OSVČ nepřijatelné.

Modely OSVČ byly konstruovány tak, že výše fakturované částky se rovnala osobním nákladům vykazovaným v příslušném základním modelu při odměňování mzdou. Tato hodnota byla zvolena z důvodu vykazování stejné výše nákladů danou společností s ručením omezeným. Druhou taktéž možnou variantou byla volba výše fakturace na úrovni hrubé mzdy. Tyto modely však vykazovaly pouze o něco vyšší procento odvodového zatížení a v modelu 5 a 6 lehce nižší důchody, ale výsledky byly velmi podobné. Vzhledem k lepší srovnatelnosti výsledků však byla vybrána právě fakturace ve výši osobních nákladů, aby z výsledků byly patrné pouze změny projevující se odlišným zdaněním daní z příjmů fyzických osob (daň z příjmů právnických osob zůstává tedy stejná).

Celkově, pokud by živnostník chtěl využít možnost fakturovat společnosti provedené výkony a čerpat tak peníze ze společnosti tímto způsobem, doporučením je využití modelové situace číslo 6. Důvodem je nejnižší daňové zatížení současných příjmů ze všech ostatních modelů OSVČ a taktéž nejvyšší dosažená výše starobního důchodu, která je dle mého názoru dostatečná k pokrytí budoucích nákladů.

Taktéž pro modely OSVČ lze na příjmech a výdajích do systému důchodového pojištění stanovit dopad, který má volba odměňování na státní rozpočet.

Číslo modelu	Odvody do SR	Čerpání ze SR	Bilance
Model 2	948 595 Kč	1 223 719 Kč	- 275 124 Kč
Model 3	948 595 Kč	1 223 719 Kč	- 275 124 Kč
Model 4	948 595 Kč	1 223 719 Kč	- 275 124 Kč
Model 5	2 563 127 Kč	1 687 831 Kč	875 296 Kč
Model 6	4 421 276 Kč	2 139 667 Kč	2 281 609 Kč

Tab. 48 Dopad na státní rozpočet u OSVČ

Bilance ukazuje, že u modelů OSVČ převažuje situace, kdy je ze státního rozpočtu více čerpáno, než do něj odváděno. Navíc vzhledem k situaci, že právě v nízkých daňových a následně i odvodových základech se podle Průši (2013, s. 72) a odhadů MPSV (Hájková, 2016) pohybuje nadpoloviční většina OSVČ, výsledný vliv na státní rozpočet je celkově velmi negativní. Z pohledu státu se tedy vyplatí až varianty

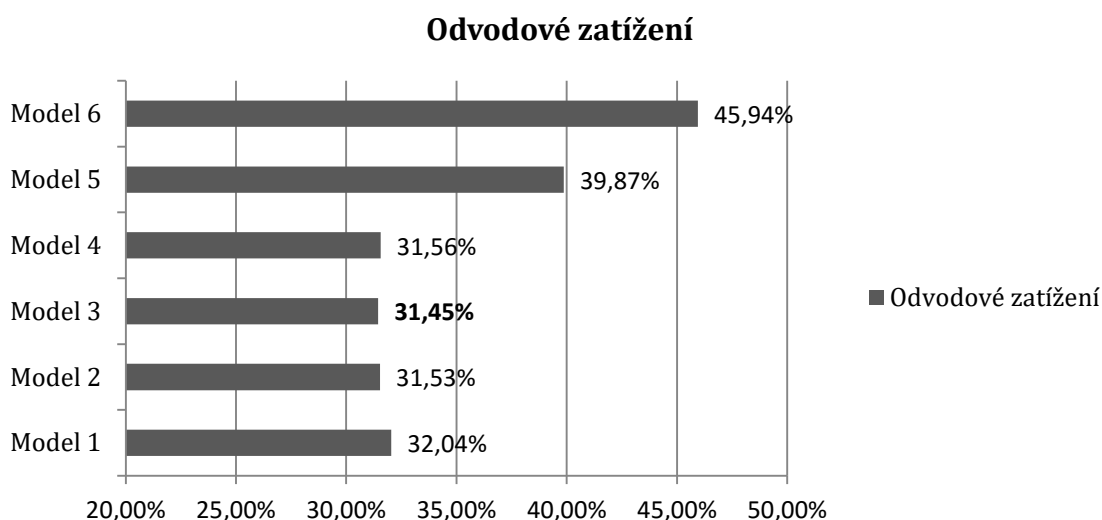
---

5 a 6, avšak také za podmínky předpokládané doby osoby v důchodu v délce 11 let, což může být u každého jedince odlišné.

9 Diskuse a závěr

Výsledky diplomové práce tedy přinesly zjištění, že optimální variantou odměňování společníků je kombinace mzdového ohodnocení a výplaty podílů na zisku. Jako velice nevhodné z hlediska odvodového zatížení se naopak jeví odměňování společníka v rámci vysokých mezd. Výrazný nárůst výše odvodového zatížení v těchto případech lze vidět v následujícím grafu v modelech 5 a 6.

Obr. 6 Odvodové zatížení modelových případů

Odvodové zatížení tedy vykazovalo značné rozdíly. Rozdíl mezi nejméně zatíženým modelem 3 a nejvíce zatíženým modelem 6 narostl až o 13,9 %, což už je velmi významné procento, které má vliv na rozhodování společníků.

Nejméně výhodnou variantou pro společníka, ať už z pohledu výše současného příjmu v podobě co nejnižšího odvodového zatížení, nebo z hlediska budoucího vlivu na výši starobního důchodu vyšel třetí modelový příklad. Shrnutí této optimální varianty lze vidět v následující tabulce.

Výše měsíční mzdy	11 000 Kč
Výše roční mzdy	132 000 Kč
Čistý příjem z mezd (rok)	115 800 Kč
Čistý příjem z podílů (rok)	1 255 238 Kč
Celkový čistý příjem (rok)	1 371 038 Kč
Celkové daně a odvody	628 963 Kč
Odvodové zatížení	31,45%
Výše starobního důchodu (měsíc)	10 789 Kč
Částka k vlastnímu spoření (měsíc)	1 953 Kč
Příjmy do státního rozpočtu	1 478 400 Kč
Výdaje ze státního rozpočtu	1 424 174 Kč
Bilance se státním rozpočtem	54 226 Kč

Tab. 49 Shrnutí výsledného optimálního modelu

Tento model tedy je vhodný pro doporučení při výběru varianty optimálního odměňování společníka, který chce nejen maximalizovat své současné příjmy, ale zároveň nechce podcenit svůj příjem v budoucnosti v rámci starobního důchodu, kdy nemá dostatečně zaručeno, že si bude moci přivydělávat ještě i jiným způsobem. Model je vhodný taktéž z hlediska dopadů na státní rozpočet, kdy příjmy lehce převyšují nad výdaji. Celková bilance je tedy kladná, nicméně rozdíl, který ve státní pokladně zůstává, je velmi malý. Z hlediska udržitelnosti systému, který funguje na bázi solidarity, by tak měl člověk s vysokými příjmy (což model předstává) odvádět do rozpočtu mnohem více, než z něj následně čerpat. V tomto případě tedy není solidarita zabezpečena na dostatečné úrovni, aby z vysokých odvodů bohatých mohly být kryty důchody nízkopříjmových obyvatel. K modelu je ovšem nutné také dodat, že z hlediska vlastního spoření na stáří bylo vycházeno z předpokladu, že si společník bude chtít v důchodu udržet příjem 20 000 Kč měsíčně. Jedná se však o poměrně nízce nastavenou částku vzhledem k výšce dosahovaných příjmů, a tak je pravděpodobné, že by dané osobě tato částka pro vyžití nestačila a bylo by potřeba z vlastních zdrojů spořit více. Tato situace je však již individuální a každý si na základě svých preferencí zvolí hodnotu, kterou bude chtít v budoucnu pobírat.

Nad rámec zvolených modelových příkladů byly sledovány varianty ještě vyšších ohodnocení společníků v rámci mezd. Na provedení těchto modelů bylo potřeba navýšit výsledek hospodaření modelové firmy tak, aby pokryl celou výši osobních nákladů, tedy nákladů na mzdy, sociální a zdravotní pojištění za zaměstnavatele. V porovnání s šestým modelovým případem byly modelovány ještě varianty se mzdami ve výši 200 000 Kč, 400 000 Kč a 600 000 Kč měsíčně. Výsledky shrnuje následující tabulka.

Model	% odvodového zatížení
VH 2 mil., mzda 125 000 Kč	45,94 %
VH 3 mil., mzda 200 000 Kč	41,88 %
VH 6 mil., mzda 400 000 Kč	37,67 %
VH 9 mil., mzda 600 000 Kč	36,27 %

Tab. 50 Výsledky doplňujících modelů vysokých mezd

Výsledky ukazují, že odvodové zatížení se s růstem mzdy snižuje. Důvodem je vzájemné působení solidárního zvýšení daně a maximálního vyměřovacího základu pro sociální pojištění. Se stále rostoucí mzdou je totiž maximálního vyměřovacího základu dosaženo dříve a procentuální odvodové zatížení je tak nižší. S rostoucí mzdou se tedy zatížení postupně přibližuje hodnotám z nižších mezd či podílů na zisku, až se jim nakonec může i vyrovnat. Je však otázkou, zda je možné, aby společnost s ručením omezeným s takto vysokým výsledkem hospodaření měla pouze jednoho společníka, který by byl jediným zaměstnancem, a byla schopna takto dlouhodobě fungovat.

V těchto modelech však lze pozorovat také otevírající se nůžky, které vznikají z rozdílných odvodových povinností při odměňování mzdou a pouze na základě podílů na zisku. Zatímco růst mezd (od modelu č. 5) znamená nejprve růst daňové zátěže a následně její pokles (z důvodů solidárního zvýšení daně a maximálního vyměřovacího základu), stále se pohybujeme v hodnotách kolem 40 %. U podílů na zisku se však hodnota pohybuje kolem 32 %, což už je značný rozdíl, který má vliv na současnou čistou výši příjmů. Společník tedy má poměrně velký prostor při volbě typu odměňování pro volbu pro něj optimálního modelu, avšak nesmí zapomínat na důsledky, které jeho volba bude mít na budoucí zabezpečení na stáří.

Rozdílnosti v jednotlivých zvolených systémech jsou však vidět také na starobním důchodu. V následující tabulce jsou rozebrány modely 3-6, na kterých lze pozorovat kolik vlastně je potřeba do systému odvést prostředků, abychom dosáhly požadované výše důchodu. Porovnání je provedeno s variantou, kdy na dosaženou částku důchodu bude společník spořit pouze sám bez pomoci státu (tedy bude odměňován pouze podíly na zisku a od státu bude pobírat dávku v minimální výši).

Model	Důchod	Odvody na SP	Celkové odvody	Vlastní spoření
Model 3	10 789 Kč	3 465 Kč	5 100 Kč	1 584 Kč
Model 4	10 004 Kč	2 466 Kč	3 951 Kč	1 418 Kč
Model 5	25 682 Kč	22 416 Kč	44 264 Kč	4 742 Kč
Model 6	25 682 Kč	35 572 Kč	76 347 Kč	4 742 Kč

Tab. 51 Srovnání odvodů pro nárok na důchod a vlastního spoření

Na výsledcích lze vidět, že vlastní spoření se pro společníka vyplatí nejvíce. Spoléhat se na stát je sice možné, ale ať už odvody pouze na sociální pojištění či celkové odvody včetně zdravotního pojištění a daně z příjmů vysoce převyšují náklady

na vlastní spoření na stáří. Omezení výpočtů částek k vlastnímu spoření však spočívá v tom, že jsou výsledky postavené na předpokladu dožití se střední délkou života, kdy by společník byl v důchodu 11 let. Délka dožití je však velmi individuální, a tak může být vypočítaná částka buď nedostatečná, nebo přebytečná. Hodnoty nám však i přesto ukazují, obzvláště v modelech 5 a 6, jaký může mít volba typu odměňování vliv na rozdílnost odváděných částek. K výsledkům je však nutné také dodat fakt, že ať už společník na odvodech zaplatí jakoukoliv sumu, výše odvedené částky (resp. výše vyměřovacího základu) bude mít dopady do budoucnosti pouze v oblasti sociálního pojištění. V oblasti zdravotního pojištění i daně z příjmů nezávisí stupeň poskytované zdravotní péče či využívání veřejných statků na množství odváděných peněz, a proto společníky může zajímat pouze rozhodování o výši plateb na důchodové zabezpečení. Z pohledu státu již však jsou důležité i prostředky odváděné v rámci všech odvodů, a to z důvodu udržitelnosti celého systému, který v České republice funguje.

Taktéž doplňkové modely OSVČ přinesly zajímavé výsledky. Z pohledu odvodových povinností, především v oblasti vysokých fakturovaných částek, výsledky ukázaly, že zatížení je výrazně nižší než u odměnění mzdou. Konstrukce výpočtu základu daně a vyměřovacích základů na sociální a zdravotní pojištění přinesla v modelu 5 úsporu na odvodových povinnostech 19,21 % a v modelu 6 až 31,97 %. Úspory dosažené v průběhu pracovního života se však následně výrazně promítají taktéž do výše starobního důchodu. Pokles dávky o 50 % v modelu 5 a 37 % v modelu 6 má pak významný vliv na výši disponibilního příjmu ve stáří. Ne každý si však uvědomuje, že tato situace nastane a nedostatečně se na pokles příjmu připraví. V nejhorších případech pak může dojít až k finančním problémům a následnému sociálnímu vyloučení.

Problematickou otázkou v oblasti odměňování společníků však zůstává realita tak vysoké fakturace společníkem, který je zároveň OSVČ. Vzhledem k rozsudku soudu je možné fakturaci využít pouze na takové činnosti, které nejsou v souladu s prací společníka. Proto by bylo především v modelu 5 a 6 velmi obtížné, a ne v každém případě možné, najít takové činnosti, aby mohla být faktura za poskytnuté služby tak vysoká, navíc s ohledem na stanovení ceny obvyklé. Podstatné však v těchto modelech bylo poukázat na rozdíly, které zvolený systém vytváří, což bylo náplní dílčího cíle práce.

Výsledky, které modely OSVČ přinesly, však mohou být do budoucna významně ovlivněny také aktuální legislativou. Zásadní změny ve zdaňování nastanou již od roku 2018, kdy budou živnostníkům významně omezeny výdaje uplatňované procentem z příjmů. Maximální limity, které se v současné době počítají z hodnoty dvou milionů korun, se nově budou počítat pouze z milionu jednoho. Maximální limity tedy spadnou na polovinu a pro mnoho OSVČ již paušály nebudou tak výhodné. Při modelování takto dlouhodobých dopadů však je potřeba se změnami legislativy počítat a dodatečnými rezervami se na ně připravit.

10Literatura

- ASOCIACE PENZIJNÍCH SPOLEČNOSTÍ ČR. *Ekonomické ukazatele v r. 2016 - 2. čtvrtletí* [online]. 2016A. [vid. 2016-10-31]. Dostupné z: <http://www.apfcr.cz/cs/vybrane-ekonomicke-ukazatele/ekonomicke-ukazatele-penzijnich-spolocnosti-a-jejich-fondu-za-rok-2016-ctvrtletne.html>
- ASOCIACE PENZIJNÍCH SPOLEČNOSTÍ ČR. *Zhodnocení transformovaných fondů* [online]. [vid. 2016-10-31] (B). Dostupné z: <http://www.apfcr.cz/cs/vybrane-ekonomicke-ukazatele/zhodnoceni-prostredku-ucastniku.html>
- BENKO, J. *Výpočet čisté mzdy v roce 2016* [online]. 8. 1. 2016. [vid. 2016-12-01]. Dostupné z: <https://www.podnikajte.sk/dane-a-uctovnictvo/c/2498/category/socialne-a-zdravotne-odvody/article/vypocet-cistej-mzdy-2016.xhtml>
- BĚHOUNEK, P. *Společnost s ručením omezeným: Prakticky včetně účetnictví a daní*. 11. vyd. Olomouc: Anag, 2014, 364 s. ISBN 978-80-7263-886-4.
- BĚHOUNEK, P. *Vztah jednatelů a společníků k sro v roce 2016* [online]. [vid. 2016-10-16]. Dostupné z: <http://www.behounek.eu/mohlo-by-vas-zajimat/smlouva-o-vykonu-funkce-jednatele/>
- BRYCHTA, I. A KOL. *Daň z příjmů: 2015: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1. 1. 2015*. 12. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2015, 600 s. ISBN 978-80-7478-737-9.
- CENTRAL EUROPEAN UNIVERSITY. *Hungarian Social Security System* [online]. [vid. 2017-03-06]. Dostupné z: <https://hro.ceu.edu/social-security-system>
- ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ. *Přehled o počtu OSVČ dle krajů pro rok 2015* [online]. 2015. [vid. 2016-10-25]. Dostupné z: http://www.cssz.cz/NR/rdonlyres/96D7D63E-3D19-48FD-B2FB-93DCE91E8BEE/0/prehled_o_poctu_osvc_dle_ossz_a_kraju_prosinec_2015_web.pdf
- ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ. *Výpočet a výplata důchodu* [online]. 2016D. [vid. 2017-02-10]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/duchodove-pojisteni/davky/vypocet-a-vyplata-duchodu/vypocet-a-vyplata-duchodu.htm>
- ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ. *Výpočet pojistného* [online]. 2016A. [vid. 2017-01-24]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/pojistne-na-socialni-zabezpeceni/vyse-a-platba-pojistneho/vypocet-pojistneho.htm>
- ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ. *Zálohy na pojistné na důchodové pojištění* [online]. 2016B. [vid. 2017-01-24]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/pojisteni-osvc/platba-pojistneho/zalohy-na-pojistne-na-duchodove-pojisteni.htm>
- ČESKÁ SPRÁVA SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ. *11 400 korun, taková byla průměrná výše starobního důchodu v prvním čtvrtletí 2016* [online]. 27. 4. 2016C. [vid. 2017-02-10]. Dostupné z: <http://www.cssz.cz/cz/o-cssz/informace/media/tiskove>

- zpravy/tiskove-zpravy-2016/20160427-11-400-korun-takova-byla-prumerna-vyse-starobniho-duchodu-v-prvnim-ctvrtleti-2016.htm
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Naděje dožití ve Středočeském kraji 2015* [online]. [vid. 2017-02-08]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xs/nadeje-dozeni-ve-stredoceskem-kraji-2015>
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Počet zaměstnanců a průměrné hrubé měsíční mzdy podle CZ-NACE* [online]. 2015. [vid. 2016-10-27]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/41068473/w-11002415q4121.pdf/da98c187-8a98-4a3d-a29c-22645ff8360d?version=1.1>
- ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Projekce obyvatelstva* [online]. 2013. [vid. 2016-10-20]. Dostupné z: https://www.czso.cz/staticke/animgraf/projekce_1950_2101/index.html?lang=cz
- DELOITTE. *International Tax: Hungary Highlights 2017* [online]. 2017. [vid. 2017-03-03]. Dostupné z: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/global/Documents/Tax/dttl-tax-hungaryhighlights-2017.pdf>
- DELOITTE. *Taxation and investment in Poland 2016* [online]. 2016. [vid. 2017-03-06]. Dostupné z: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/global/Documents/Tax/dttl-tax-polandguide-2016.pdf>
- DĚRGEL, M. *Alternativy odměňování společníka společnosti s ručením omezeným* [online]. 1. 11. 2007. [vid. 2016-10-16]. Dostupné z: http://www.mzdovapraxe.cz/archiv/dokument/doc-d2827v3645-alternativy-odmenovani-spolecnika-spolecnosti-s-rucenim-om/?search_query=
- DVOŘÁK, T. *Společnost s ručením omezeným*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2014, 650 s. ISBN 978-80-7478-633-4.
- DVOŘÁKOVÁ, V. A KOL. *Zdaňování příjmů fyzických a právnických osob 2016*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, 327 s. ISBN 978-80-7552-035-7.
- EUGO. *Review of the Hungarian Tax System* [online]. [vid. 2017-03-06]. Dostupné z: <http://eugo.gov.hu/doing-business-hungary/taxation#Corporate%20income%20tax>
- FINANČNÍ SPRÁVA. *Vývoj inkasa vybraných daní v ČR v letech 1993-2015* [online]. [vid. 2017-01-17]. Dostupné z: http://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-udaje-z-vyberu-dani/Inkasa_dani_1993-2015.xls
- FINANČNÍ SPRÁVA. *Vybrané údaje z daňových přiznání daně z příjmů fyzických osob* [online]. 2015. [vid. 2016-10-17]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/analyzy-a-statistiky/udaje-z-danovych-priznani>

- Global corporate tax handbook 2015*. Amsterdam: IBFD, 2015, 1336 s. ISBN 978-90-8722-314-4.
- GRZEJSZCZYK, E. *Poland Highlights 2016* [online]. 2016. [vid. 2016-11-22]. Dostupné z: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/global/Documents/Tax/dttl-tax-polandhighlights-2016.pdf>
- HÁJKOVÁ, G. *Jaký dostanete důchod při platbě minimálních záloh? (PŘÍKLADY)* [online]. 22. 1. 2016. [vid. 2017-02-10]. Dostupné z: <http://www.mesec.cz/clanky/jaky-dostanete- duchod-pri-platbe-minimalnich-zaloh-priklady/>
- HEJDA, J. A KOL. *Společnost s ručením omezeným 2014*. 1. vyd. Olomouc: Anag, 2014, 279 s., ISBN 978-80-7263-870-3.
- HOSPODÁŘSKÉ NOVINY. *V Česku loni vzniklo téměř 27 tisíc nových firem, nejvíce od roku 2007* [online]. 23. 2. 2016. [vid. 2017-01-18]. Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/c1-65176120-v-cesku-loni-vzniklo-temer-27-tisic-novych-firem-nejvice-od-roku-2007>
- IPODNIKATEL. *Pojištění na sociální zabezpečení - základní informace* [online]. 1. 1. 2016. [vid. 2016-10-25]. Dostupné z: <http://www.ipodnikatel.cz/Socialni-pojisteni/pojisteni-na-socialni-zabezpeceni-zakladni-informace/Rozhodnastka-zanik-ucasti-sazba-pojistneho.html>
- KAHOUN, V. A KOL. *Sociální zabezpečení: vybrané kapitoly*. 2. vyd. Praha: Triton, 2013, 466 s., ISBN 978-80-7387-733-0.
- KOLLÁROVÁ, Z. *Velký přehled: Důležité čísla v roce 2017* [online]. 4. 1. 2017. [vid. 2017-03-06]. Dostupné z: <https://www.etrend.sk/podnikanie/velky-prehľad-dolezite-cisla-v-roku-2017.html>
- KÖVESDY A. *Hungary highlights 2016* [online]. [vid. 2016-11-14]. Dostupné z: <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/global/Documents/Tax/dttl-tax-hungaryhighlights-2016.pdf>
- KPMG. *Hungary - Income Tax* [online]. 9. 6. 2016 [vid. 2017-03-06]. Dostupné z: <https://home.kpmg.com/xx/en/home/insights/2011/12/hungary-income-tax.html>
- LUKÁŠ, V., KIELAR, P. *Stavební spoření a stavební spořitelny*. 2. vyd. Praha: Ekopress, 2014, 132 s. ISBN 978-80-87865-05-7.
- MCMAHON, T. *Where's gold headed Today?* [online]. 25. 1. 2016. [vid. 2016-11-11]. Dostupné z: <http://fintrend.com/2016/01/25/wheres-gold-headed-today/>
- MINISTERSTVO FINANČÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Základní ukazatele vývoje penzijního připojištění a doplňkového penzijního spoření k 30. 6. 2016 včetně komentáře* [online]. 2016. [vid. 2016-10-31]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/soukromy-sektor/soukrome-penzijni-systemy/iii-pilir-doplňkove-penzijni-sporeni-a-p/vyvoj-penzijniho-pripojisteni/2016/zakladni-ukazatele-penzijni-pripojisteni-25881>

- MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ. *MPSV upozorňuje OSVČ na riziko nízkého důchodu* [online]. 18. 2. 2016. [vid. 2017-02-20]. Dostupné z: <http://www.mpsv.cz/cs/24129>
- OBROVSKÝ, P. *Konec II. pilíře: Penzijní fondy upravují portfolia, návalu spekulantů nedošlo* [online]. 18. 8. 2015. [vid. 2016-11-04]. Dostupné z: <http://www.ceskatelevize.cz/ct24/ekonomika/1569023-konec-ii-pilire-penzijni-fondy-upravuji-portfolia-k-navalu-spekulantu-nedoslo>
- OLOSOVÁ, N. *Výpočet čisté mzdy zamestnanca v roku 2017* [online]. 29. 12. 2016 [vid. 2017-03-06]. Dostupné z: <https://www.podnikajte.sk/dane-a-uctovnictvo/c/3017/category/socialne-a-zdravotne-odvody/article/vypocet-cistej-mzdy-2017.xhtml>
- OTAVOVÁ, M. *Formy odměňování společníků společnosti s ručením omezeným s ohledem na výši základu pro výpočet důchodu* [online]. 1. 7. 2010. [vid. 2016-10-16]. Dostupné z: <http://www.danarionline.cz/archiv/dokument/doc-d16853v19767-formy-odmenovani-spolecniku-spolecnosti-s-rucenim-omezenym-s/>
- PILAŘOVÁ, I. *Účetní a daňové případy řešené v s.r.o.* 5. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, 184 s. ISBN 978-80-7552-153-8.
- PODATKI.BIZ. *Personal Income Tax. Revenue expenditure: General rules* [online]. [vid. 2017-03-06]. Dostupné z: http://www.podatki.biz/en/personal-income-tax-revenue-expenditure-general-rules_4.htm
- PRŮŠA, L. A KOL. *Sociálně-ekonomické postavení osob samostatně výdělečně činných v ČR v hospodářské krizi a souvislosti se systémem sociálního zabezpečení.* 1. vyd. Praha: Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, 2013, 101 s. ISBN 978-80-7416-144-5.
- PŘÍSPĚVKY.CZ. *Příspěvek na penzijní připojištění pro rok 2017* [online]. 3. 1. 2017. [vid. 2017-01-24]. Dostupné z: <http://www.prispevky.cz/ostatni/penzijni-pripojisteni>
- RYTÍŘOVÁ, L. *Důchodový systém v České republice.* 1. vyd. Anag: Olomouc, 2013, 115 s. ISBN 978-80-7263-821-5.
- SENEŠI, N. *Ako zdanit' podiely na zisku (dividendy)* [online]. 5. 7. 2016. [vid. 2016-12-01]. Dostupné z: <https://www.podnikajte.sk/dane-a-uctovnictvo/c/2758/category/dan-z-prijmov/article/zdanenie-podielu-na-zisku.xhtml>
- SINECKÝ, F. *Zdaňování jednatelů a společníků v s.r.o* [online]. 15. 2. 2016. [vid. 2016-10-16]. Dostupné z: <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/dan-z-prijmu/zdanovani-jednatelu-a-spolecniku-v-s-r-o/>
- SOLÍKOVÁ, V. *Zdaňovanie podielov na zisku (dividend) sa od roku 2017 zmení* [online]. 26. 11. 2016. [vid. 2017-01-31]. Dostupné z: <https://www.podnikajte.sk/dane-a-uctovnictvo/c/2965/category/dan-z-prijmov/article/zdanovanie-dividend-2017.xhtml>

- STEP FINANCE. *Aktuální cena zlata a co ji ovlivňuje* [online]. [vid. 2016-11-11]. Dostupné z: <http://www.investicnizlato.eu/aktualni-cena-zlata-a-co-ji-ovlivnuje.php>
- SYROVÝ, P. *Jak si spořit na důchod*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2012, 160 s. ISBN 978-80-247-4479-7.
- ŠKVÁRA, M. *Doplňkové penzijní spoření ... v otázkách a odpovědích*. 1. vyd. Praha: Vector Certifikace, 2016, 73 s. ISBN 978-80-904823-2-6.
- ŠOBA, O. A KOL. *Finanční matematika v praxi*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2013, 300 s. ISBN 978-80-247-4636-4.
- ŠUBRT, B. A KOL. *Abeceda mzdové účetní 2016*. 26. vyd. Olomouc: Anag, 2016, 622 s. ISBN 978-80-7263-990-8.
- VARMUSOVÁ, Z. *Paušálně výdavky v roce 2016* [online]. 4. 1. 2016. [vid. 2016-12-01]. Dostupné z: <https://www.podnikajte.sk/dane-a-uctovnictvo/c/2334/category/dan-z-prijmov/article/pausalne-vydavky-2016.xhtml>
- VOŘÍŠEK, V. *Pomýšlíte na důchod?*. 3. vyd. Praha: ASPI, 2007, 164 s. ISBN 978-80-7357-318-8.
- VYCHOPEŇ, J. *Společnost s ručením omezeným z účetního a daňového pohledu*. 3. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, 248 s. ISBN 978-80-7552-043-2.
- Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 155/1992 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů
Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
- ŽENÍŠKOVÁ, M. *Pojistné na sociální zabezpečení*. 7. vyd. Olomouc: Anag, 2016, 150 s. ISBN 978-80-7263-998-4.

11 Seznam obrázků

Obr. 1	Věková struktura obyvatel v letech 1950, 1975 a 2000	28
Obr. 2	Věková struktura obyvatel v letech 2017, 2050 a 2100	28
Obr. 3	Vzorový výpočet důchodu	31
Obr. 4	Dělení doplňkového penzijního spoření	38
Obr. 5	Vývoj ceny zlata	42
Obr. 6	Odvodové zatížení modelových případů	73

12 Seznam tabulek

Tab. 1	Daňové zatížení podílů na zisku v ČR	20
Tab. 2	Daňové zatížení podílů na zisku v Maďarsku	22
Tab. 3	Pásma progresivního zdanění v Polsku	22
Tab. 4	Daňové zatížení podílů na zisku v Polsku	23
Tab. 5	Měsíční pásma progresivního zdanění na Slovensku	24
Tab. 6	Daňové zatížení podílů na zisku na Slovensku	25
Tab. 7	Přehled zdanění v zemích V4 - závislá činnost	25
Tab. 8	Přehled zdanění v zemích V4 - samostatná činnost	25
Tab. 9	Přehled zdanění v zemích V4 - podíly na zisku	26
Tab. 10	Vývoj základních výměr starobního důchodu	29
Tab. 11	Redukční hranice pro výpočet důchodu	30
Tab. 12	Minimální a maximální vyměřovací základy u OSVČ	32
Tab. 13	Vyměřovací základy na osobu u OSVČ a zaměstnanců	33
Tab. 14	Počet účastníků v II. pilíři a naspořená částka	34
Tab. 15	Výše státních příspěvků u III. pilíře	36
Tab. 16	Zhodnocení III. pilíře v rámci podpory státu	36
Tab. 17	Zhodnocení transformovaných fondů 2013 - 2016	37
Tab. 18	Rozdíl výběru DPFO u podnikatelů a závislé činnosti	45
Tab. 19	Model 1 - výpočet čistého příjmu	50
Tab. 20	Model 1 - výpočet důchodu	50
Tab. 21	Model 2 - výpočet mzdy	51
Tab. 22	Model 2 - výpočet čistého příjmu	52
Tab. 23	Model 2 - výpočet důchodu	52

Tab. 24	Model 3 - výpočet mzdy	53
Tab. 25	Model 3 - výpočet čistého příjmu	54
Tab. 26	Model 3 - výpočet důchodu	54
Tab. 27	Model 4 - výpočet mzdy	56
Tab. 28	Model 4 - výpočet čistého příjmu	56
Tab. 29	Model 4 - výpočet důchodu	57
Tab. 30	Model 5 - výpočet mzdy	58
Tab. 31	Model 5 - Výpočet čistého příjmu	58
Tab. 32	Model 5 - výpočet důchodu	59
Tab. 33	Model 6 - výpočet mzdy v průběhu roku	60
Tab. 34	Model 6 - výpočet mzdy za celý rok	60
Tab. 35	Model 6 - výpočet čistého příjmu	61
Tab. 36	Model 6 - výpočet důchodu	61
Tab. 37	Model OSVČ - výpočet čistých zisků OSVČ u modelů 2-4	63
Tab. 38	Model OSVČ - výpočet čistých zisků OSVČ u modelů 5-6	63
Tab. 39	Model OSVČ - výpočet čistého příjmu u modelů 2-4	64
Tab. 40	Model OSVČ - výpočet čistého příjmu u modelů 5-6	64
Tab. 41	Model OSVČ - výpočet důchodu u modelů 2-4	65
Tab. 42	Model OSVČ - výpočet důchodu u modelů 5-6	65
Tab. 43	Shrnutí daňového zatížení modelů	68
Tab. 44	Shrnutí výše důchodů u modelů	68
Tab. 45	Dopad na státní rozpočet	69
Tab. 46	Srovnání daňových zatížení z mezd a u OSVČ	70
Tab. 47	Srovnání výše důchodů s modely OSVČ	70

Tab. 48	Dopad na státní rozpočet u OSVČ	71
Tab. 49	Shrnutí výsledného optimálního modelu	74
Tab. 50	Výsledky doplňujících modelů vysokých mezd	75
Tab. 51	Srovnání odvodů pro nárok na důchod a vlastního spoření	75

13 Seznam zkratek

DPFO	Daň z příjmů fyzických osob
DPPO	Daň z příjmů právnických osob
EUR	Euro
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
OBZP	Osoba bez zdanitelných příjmů
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
PLN	Polský zlotý
SR	Státní rozpočet
VH	Výsledek hospodaření
V4	Visegrádská skupina
ZOK	Zákon o obchodních korporacích
ZD	Základ daně
ZDP	Zákon o daních z příjmů